

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPI LAP

Alapító főszerkesztő: Dr. Marton Ernő מרטון ד"ר א. מרטון ו"ל

3.50 SEKEL (értékelt adóval) 12 OLDAL TEL-AVIV, 1981. MÁRCIUS 13., PÉNTEK 9933. SZ.

RÁÁNÁN LURIA:

«A kormány titkára bizalmas információkat szolgáltatott ki jövőbeni állás ellenében»

— A MÁRÁCH KÖVETELI NAOR FELFÜGGESZTÉSÉT ÉS BIZALMATLANSÁGI INDITVÁNYT KÉSZÜL BENYUJTANI —

Ráánán Luria, az ismert újságíró és karikaturista tegnap szenzációs számba menő közlést tett: azzal vádolja Árje Naort, a kormány titkárát, hogy hivatali megbízatása kapcsán birtokába jutott államtitok-jellegű információt ajánlott fel a Luria által képviselt Die Welt című német lapnak, ha ennek ellenében Luria gondoskodik arról, hogy a Die Welt a választások után foglalkoztatja őt, Naort, amennyiben a választások eredményeképpen nem a Likud kerül nyolomra. Az ügy a Luria és a Die Welt között kitört vizsálynomán pattant ki s azt a rádió is közölte tegnapi híradásaiban. Naor természetesen a legerélyesebben megcáfolta a hírt, de ugyanakkor kijelentette, hogy „hivatali rangján alulinak és hozzá nem méltónak” tekinti az ajánlatot, hogy „igazmondó gép” vizsgálatának vesse magát alá. Ezzel szemben a jelenleg Amerikában tartózkodó Luria bármikor hajlandó erre.

Naor azzal reagált a vádra, melyekkel „képes lesz megbuktatni Jimmy Carter elnököt”. Az eset egy évvel ezelőtt történt, amikor Luria Izraelbe érkezett, hogy interjút készítsen Begin miniszterelnökkel.

Luria szerint a kormány titkára a tel-avivi Hilton szállodában találkozott vele és egy kézzel irt papírlapot adott át neki, melyen az állt, hogy Carter elnök azzal a kéréssel fordult Schmidt német kancellárhoz, hogy Schmidt presszionálja Izraelt arra, hogy engedelmeyeket tegyen az autonómia-tárgyalások során.

Schmidt — Naor verziója szerint — feltette a kérdést: — Miért mi tegyük ezt és miért nem önök?

Carter elnök erre — az említett információ szerint — azt válaszolta, hogy választási évben van és ezért nem teheti.

Schmidt: — Mi is választások előtt állunk.

Carter: — De önöknél nincsenek zsidók.

Luria szerint Naor azt is kikötötte, hogy egyelőre csak a Die Welt főszerkesztője tudja, hogy ki szolgáltatja ezeket az információkat Luriának.

Arje Naor azt hangoztatja, hogy a Luriának szolgáltatott információ nem volt új és az előzőleg már megjelent a Máárviban.

A Kol Jisráel riporterei, akik

vizsgálatot folytattak az ügyben, kiderítették, hogy a szóbanforgó hír Luria és Naor találkozája után egy nappal jelent meg a Máárviban.

A Mápám tájékoztató bizottsága, Naor szavaira reagálva, hangsúlyozta, hogy a kormány titkára adós maradt a magyarázattal arra nézve, hogy miért avatkozott az amerikai elnökválasztási kampányba azáltal, hogy Luriával Cartert kompromittáló információt közölt, noha tudta, hogy Luria érdekelve van ilyen információban, mert Carter ellen dolgozik. A Mápám hangoztatja, hogy Naor ezzel a felelőtlen cselekedettel súlyosan sértette Izrael érdekeit Amerikában.

Lapzártakor érkezett jelentés szerint Uzi Bárám képviselő fel kérte a Máárách parlamenti frakciónak elnökét, nyújtsa be bizalmatlansági indítványt a kormány ellen a Naor-affér ügyében. Bárám egyben csodálkozását is kifejezte, hogy a miniszterelnök nem tartotta szükségesnek elkülöníteni magát a kormány titkárától, mert ha elfogadják Naor verzióját, akkor világos, hogy államtitkokat közölt illetéktelen személyekkel.

Avrahám Katz-Oz és Joszi Szárid képviselők Naor azonnali felfüggesztését követelték az ügy ki vizsgálásáig, mert nem engedhető meg, hogy bárki államtitkokat szolgáltatson ki saját egyéni érdekeinek előbbrevitele céljából. A két képviselő a kormány jogtáncosának azonnali beavatkozását is kérte, s ennek érdekében táviratot intézett Zámir professzorhoz.

Dáni Rozolio képviselő sürgős napirendi javaslatot terjesztett be a Kneszet elnökségéhez.

JICCHÁK NÁVON ÁLLAMELNÖK BESZÉDE

Áz UJ KELET jubileumi estjén

Ha ma nem a hatvanadik, csak az ötvénkilencedik jubileuma lenne az Uj Keletnek, akkor is eljött volna önök közé. A jubileum csupán jó ürügy...

Töredelmesen be kell vallanom, hogy nem böngszem át minden reggel az Uj Kelet aznapi számát. Legalább is nem különleges figyelemmel. Az elnöki házba mégis eljut az Uj Kelet, mert a sajtófigyelő szolgálat bizonyos cikkeket elküld a titkárságra és a katonai szárnysegédem, aki történetesen magyar-zsidó, felhívja a figyelmemet, ha valami fontosabb cikk jelenik meg a lap hasábjain.

Románul sem tudok, de francia és spanyol nyelvtudásom révén mégis csak ki tudom hámozni egy-egy román cikk értelmét. Magyarul tolmácsra vagyok utalva. Egyszer azt hallottam, hogy van némi rokonság a magyar és a török nyelv közt. Nos, törökül tanultam, de ez nem sokat segít. A magyar nyelv számomra megfejtethetetlen rejtély. Azt is hallottam, hogy a finn és a magyar nyelv kö-

zel áll egymáshoz, de kiderült, hogy aki finnül tud a magyar nyelvvél akkor sem boldogul. Nincs más megoldás, mint az, hogy aki magyarul akar tudni, tanuljon meg magyarul! En — ismétlem —, a katonai szárnysegédemre vagyok utalva, aki közli velem a lényegét. Tehát jól teszi Rappaport szerkesztő ur, ha vizsgál, mi jelenik meg a lapban, mert minden tudomásomra jut. (Nagy derűtlenség).

Sok jókívánság és áldás hangzott itt el ma este, csatlakozom valamennyihez. Köszöntöm a születésnapját ünneplő Uj Keletet. Nem kis dolog az, hogy ilyen hosszú időn át él, s teljesíti a kötelességét. Miért él sokáig egy újság? Csak azért, mert sokáig van rá szükség. Es ameddig szükség lesz az újságra, addig megismerem. Ha megszűnik egy lap, az bizony annak a jele, hogy már teljesítette hivatását. Az Uj Kelet jelentős olvasóréteget szolgál és mert jól szolgálja, hát fennmarad. Ezért érte meg a hatvana-

dik születésnapját.

Nem tartozom azok közé, akik harcoltak, vagy harcolnak az idegen nyelven megjelenő izráeli sajtótermékek ellen. A rádió idegen nyelvű adásainak közvetítését is helyeslem. Emlékszem, annak idején felvetődött a kérdés: szükség van-e magyar nyelvű adásra az izráeli rádióban. s még ma is hallom olykor a türelmetlenkedőket, akik sürgetik, legyen vége az idegen nyelvű sajtótermékek burjánzásának. Azt mondják, itt az ideje, hogy mindenki héberül beszéljen. Elég volt a jiddisből, a marokkóból és a sok más nyelvből.

Nincs igazuk a türelmetlenkedőknek. A nyelv nem csak technikai eszköz, amely által az emberek egymást megértik. A nyelv az ember gondolatai kifejezésének legintimebb eszköze. A nyelv — maga az ember. Nemhiába mondjuk — anyanyelv. Az anyanyelvi viszony csak az eredeti nyelven fejezhető ki maradéktalanul.

(Folytatása az 5. oldalon)

MESEL:

«Áridor káoszba sodorja a nemzetgazdaságot»

Jeruchám Mesel, a Hisztdarut főtítkára tegnap Tel Avivban rendezett sajtótérkeleten azzal vádolta meg a pénzügyminisztert, hogy zürzavart és elégedetlenséget okoz a nemzetgazdaságban. A Hisztdarut főtítkára követelte, hogy Áridor módosítsa az általa bevezetett fontossági sorrendet és elsősorban az alapvető élelmiszer-cikkek árát csökkentse.

Mesel elmagyarázta, hogy minél alacsonyabb bevételű a család, annál magasabb arányban szerepel költségvetésében az élelmiszer s így ezeket a családokat egyáltalán nem vigasztalja a színes televízió, az új autók és más külföldi luxuscikkek árának csök-

kentése. Sokkal inkább érinti őket az üzemanyag, viz, villanyár, fűtés, fagyasztott hú, tojás, kenyér és tejtermékek ára.

„Nem ellenézzük az árcsökkentéseket, — hangozolta Jeruchám Mesel, — de meg kell változtatni a fontossági sorrendet”.

Pakisztán behódolt a terroristák követeléseinek

Damaszkusz (UPI, Reuter). — Nemhivatalos közlés szerint a pakisztáni kormány behódolt a repülőgéprabló terroristák követeléseinek és hozzájárult az általuk követelt 55 politikai elítélt szabadlábrahelyezéséhez. Ezt megelőzően a terroristák közölték, hogy ha tegnap este, izráeli időszámítás szerint 6 óráig nem kapnak ilyenirányú értesítést, úgy agyonlönek három amerikai állampolgárt, aki a fogvatartott utasok között van. A pakisztáni kormány hozzájárulását alig néhány perccel az ultimátum lejártá előtt közölték a terroristákkal. Muchammed el-Chuli dandártá-

bornok, aki a szíriai kormány részéről vezeti a tárgyalásokat a légikalókkal, a damaszkuszi repülőter ellenőrző tornyából tette meg ezt a közlést, de megjegyezte, hogy a terroristák által közölt névjegyzékben szereplő foglyok közül hatnak a neve nem világos és kérte azok megismétlését, valamint a terroristák választását a pakisztáni kormány bejelentésére.

A terroristák parancsnoka megismételte a kért hat nevet, miközben az ellenőrző toronyban várakoztak Pakisztán damaszkuszi és ammani nagykövetei is, akik feljegyezték a neveket.

Lapzártakor még nem ért véget a tizenkettedik napja folyó dráma, mert még nem jött létre megállapodás a légikalókkal a megegyezés végrehajtásának módozatairól.

MESEL

„Nem pénzügyminiszter”

cikkek ára 1977 májusától 1980 végéig 1090 százalékkal emelkedett. A lakások ugyanebben az időszakban átlag 1042 százalékkal drágultak, a gyümölcs és a zöldség pedig 1015 százalékkal. Az orvosi, kórházi és betegbiztosítási költségek 1104 százalékkal emelkedtek.

Mesel hangoztatta, hogy a Hisztdarut továbbra is követeli az alapvető élelmiszer-cikkek állami ártámogatását. A dühöngő inflációt a kormány az a vonalvezetése okozta, hogy közvetlenül a rászorultakat próbálta támogatni, az árucikkek helyett — hangoztatta.

Áridor nem pénzügyminiszter hanem a Likud választási kórtése — mondotta a Hisztdarut főtítkára.

BARATI GESZTUSKÉNT

Szadát külön elbucszuk

Ben Eliszártól

FOGADÁS DÁJÁN TISZTELETÉRE

Szadát elnök hétfőn, különleges baráti gesztusként kihallgatáson fogadja dr. Eljáhu Ben Eliszár izráeli nagykövetet, aki kedden megválti megbízatásától és elhagyja Kairót.

Ben Eliszár tulajdonképpen már búcsút vett Szadától egy előző találkozás során, amikor azonban az egyiptomi elnök tudomására jutott, hogy az izráeli nagykövet már kedden elhagyja Egyiptomot, közölte, hogy egy

nappal előbb külön el akar bucsuzni tőle.

Ben Eliszár szerdán este fogadást tartott az Egyiptomban tartózkodó Mose Dáján tiszteltetére. Jelen volt Butrusz Ráli ügyvezető külügyminiszter, dr. Musztafa Chálil volt miniszterelnök és más személyiségek. Izráeli részről megjelent Gideon Hausner Kneszet-képviselő, aki szintén Egyiptomban tartózkodik.

TÖLTSE LEGKÖZELEBBI VAKÁCIÓJÁT A KANÁRI-SZIGETEKEN

TENERIFFE (Porto de la Cruz), Las Palmas és Madrid. 9 napos élvezes szabadság, elsőosztályú szállodák (félpanzió-alapon). — Rögzített izráeli kiséző. A következő indulás pészáchkor — 1981 április 15 — 1981 április 23.

Szervezett kirándulások a következő utvonalon: a) 8 napos vakáció RODOSZBAN — indulás hétfőnként — 1981 április 13-tól kezdve. b) SVÁJC, FRANCIAORSZÁG, ANGLIA — 16 napos elsőosztályú szállodák (félpanzió-alapon) — Izráeli kiséző. SZEMÉLYES, ODAADÓ ÜGYKEZELÉS MINDEN

UTAS RÉSZÉRE. Magyarul is beszélünk!

Tájékoztató és feliratkozás: „CENTERTOURS” Dizengoff Center, a passzázsbán, T. A. Telefon 03—280245 „ATLASZ” — Haifa Telefon: 04/641—712, 04/666—497

NÁALÉJ BIALIK

átköltöztünk

a „Náaléj Bialik”

cipők csak a

Náaléj D. V.-nél

kaphatók,

Tel Aviv, rechov Allenby 35, tel. 654602

Clarie Kenneth összes művei, új amerikai kiadásban, a világirodalom értékes alkotásai, Fűles, Ludas Matyi, s más magazinok, szakácskönyvek, szótárak, lemezek, kazetták példátlan nagy választékban a tel-avivi HÁDÁSH könyvtárban, Nesz Ciona u. 4. tel: 659—684.

DÉDNAGYMAMÁMNÁK

KÁLDOR DÓRÁNAK

80. születésnapja alkalmából

erőt, egészséget, minden jót ad meá veeszrim kívánnak sok szeretettel

gyermekéi GYURI és ETA, unokái TAMÁR és MEIR, dédunokája SIRLI

Már a tankoknál tartunk

Irta: BARKAY ZEEV

Ráfél Ejtán tábornok, vezérkari főnök a múlt héten, a Kneszet hadügyi és külügyi bizottságában tartott beszámolójában jelentősegteljesnek minősítette azt a tényt, hogy a dél-libanoni terroristák hatvan T-34 típusú tankot kaptak s azokat már el is helyezték állásaikban.

S ha a szófukarságáról ismert Ráfél külön kiemelte ezt, akkor elhiszhetjük, hogy ez valóban fontos.

Ezeket a szovjet gyártmányú tankokat a PFSz, mint ismeretes — Magyarországtól kapta. A vezérkari főnök ezt is megemlítette, de persze, ez nála nem kelt sem különösebb egyéni érzelmekeket, sem asszociációkat. Anál inkább nálunk, magyarországi származású zsidóknál.

Azt persze mindannyian tudjuk, hogy a Szovjetunió áll a tankszállítás mögött. Azt is tudjuk, hogy most, amikor az új amerikai kormányzat nyíltan vádolja Moszkvát a terroristák támogatásával, kényelmetlen volna számára közvetlenül küldeni a harcokhoz a PFSz-nek. Helyesebbnek véli tehát ezt a piszkos munkát valamelyik kelet-európai csicskására bízni. Magyarországot választotta tehát, részben, mert az egy jól bevált csicskás nemzet, részben pedig, mert már a múltban is rábizott

hasonló tank-ügyeletet. Itt nem lehetnek kételyek: a szállítás rendszerben lesz. Hiszen a magyarok, amilyen hűséggel kiszolgálták előző gazdájukat, a barna Berlint, olyan hűséggel szolgálják a jelenlegit, a vörös Moszkvát is, főleg zsidó-ügyben.

Az igazság kedvéért azonban meg kell vallanunk, hogy a jelenlegi gazdájuk nagylelkűbben viselkedik velük, mint az előző. Moszkva felviszi őket az ürbe (közös úrhajóiban), s lehetővé teszi számukra azt is, hogy beavatkozzanak a közelkeleti ügyekbe. (Mint a mellékelt ábra mutatja). Mi köze Magyarországnak egyáltalán a körzet ügyeihez? Mióta vannak Magyarországnak közelkeleti politikai érdekeltségei? Mit értett Izrael Magyarországnak? Mikor sértette Magyarország érdekeit? Miért küld ide, a körzetbe tehát Magyarországot gyilkos fegyvereket — ha nem szolgáikat, ura és parancsolója megfellebbezhetetlen utasítására?!

Hogy milyen célt szolgálnak ezek a tankok, azt nagyon jól tudják ők is, mi is: Izrael elpusztítását, ahogyan a PFSz alapokmányában áll.

Ezek a tankok azért vannak ott Dél-Libanonban, hogy városainkat, falvainkat, településeinket löjék; férfainkat, asszonyainkat, gyerekeinket gyilkolják. Hogy ez gyakorlatilag sikerül — ez pusztán technikai kérdés. Ebbe természetesen a Cáhálnak is van beleszólása. S ha a T-34-esek ágyú nem érik el, mondjuk Kirját Smonát, ez kizárólag a

Cáhál Litáni-akciójának s zavaró hadműveleteinek köszönhető, amelynek eredményeként a terroristákat sikerült mintegy tíz kilométerre eltávolítani a határ közvetlen közeléből, s gondoskodni arról, hogy ne szervezkedhessenek izraeli támadásra.

Elméletben azonban igenis elképzelhető, hogy Magyarországszállította tankgyű gránátja ontja ki annak a Kirját Smona-i vagy környéki magyarországi zsidónak az életét, aki túlélt a deportálást vagy a nyilas terrort; aki nem került gázkamrába vagy kiuszott a Dunából, ahová a nyilasok beelötték.

Itt még kaphat, végső üdvözlétként, egy piros-fehér-zöld gránát szilánkot „a magyar szülőföldtől.”

Pokoli, ugye? De ez a helyzet, tisztelt izraeli-magyar-zsidó honfitársaim; tisztelt magyar-zsidó szervezetek idehaza és külföldön!

Hosszú ideje törtem a fejem azon, hogy vajon mi lehet a felülről irányított magyar sajtó célja az utóbbi hónapokban publikált stürmeri hangú Izrael-ellenes cikkeikkel, melyek közül a legkirívóbb és legjellemzőbb az volt, amelyet a Magyar Futár méltó utódja, a Magyar Hírlap közölt Rajniss Ferenc szellemi örököse, Pálfi Viktor tollából „Mini-Dachau a neveli sivatagban” cím alatt, s amelyet az Új Kelet már ismertett. De nem ez az egyetlen ilyen megnyilvánulás: a többi magyar lap is ott gyalazza Izrált, ahol tudja: mi vagyunk terroristákként beállítva; a terrorista gyilkosok, akiket a Cáhál katonái agyonlőnek

„palesztin mártirok.” Ime, a dolog nyitja: talajelő-készítés a jól bevált göbbelsi módszerrel. Ahhoz, hogy a zsidók kiirtását „legalizálják”, először meg kell utáztatni őket, aljasoknak, gyalázatosoknak, az emberiség ellenségeinek feltüntetni. Hiszen tudjuk.

Ahhoz, hogy a terroristáknak szóló tankszállításokhoz „erkölcsi alapokat” teremtsenek; hogy eloszlassák a kételyeket és elnyomják a lelkiismeret és erkölcs hangját — ha akadna akinél felmerül — ahhoz Izráelt és a cionizmust olyan gyalázatosnak kell beállítani, ahogy ezt a magyar sajtóban megjelent cikkek teszik. Hogy „emberi kötelesség”-nek számítson a PFSz gyilkosainak támogatása, fegyverekkel való ellátása.

A magyar nép kezéhez 600.000 zsidó vére tapad. A náci-uralom összeomlása utáni új rezsim (beleértve persze, a hirhelt zsidó származású vezetőket is) mit sem tett a zsidóság, mint olyan rehabilitálásáért; bünbánatnak célja az utóbbi hónapokban publikált stürmeri hangú Izrael-ellenes cikkeikkel, melyek közül a legkirívóbb és legjellemzőbb az volt, amelyet a Magyar Futár méltó utódja, a Magyar Hírlap közölt Rajniss Ferenc szellemi örököse, Pálfi Viktor tollából „Mini-Dachau a neveli sivatagban” cím alatt, s amelyet az Új Kelet már ismertett. De nem ez az egyetlen ilyen megnyilvánulás: a többi magyar lap is ott gyalazza Izrált, ahol tudja: mi vagyunk terroristákként beállítva; a terrorista gyilkosok, akiket a Cáhál katonái agyonlőnek

milyen „szabad zsidó vallási élet” van Magyarországon, hány tanulója van a Rabbiszemináriumnak, a zsidó gimnáziumnak, van kóser étkezde, aki akar, járhat templomba. (Míndez, nagyrésztben, Joint-dollárok ellenében).

...S közben magához öleli Áráfátot, „anticionizmus” fedőnév alatt a legaljasabb antiszemita propagandát terjeszti s már átlépett a gyakorlati fázisba: tankokat küld az izraeli zsidók gyilkolására.

Lehet, persze azt mondani: igen de hát más országok is küldenek fegyvert az araboknak. Igaz. De, először is, közvetlenül a terroristáknak csak a kommunista blokk államai szállítanak. Másodszor: Izráelnek, ezekben az esetekben módja van hallatni szavát, vitába szállni, csökkenteni, amennyire lehet a veszélyt.

Izráel most vitát folytat az Egyesült Államokkal és Nyugat-Németországgal a Szaudiába irányuló fegyverszállításról. Hallatja hangját, s nem teljesen eredménytelenül; mindkét országban vannak ellenzői a szállítási tervnek, s mindkét ország hajlandó helyrebillenteni ha felborulna az erögyensúly. Mind-ez persze nem hártja el a veszélyt — amely melleleg, a jelen

fázisban még csak teoretikus: mi lesz ha majd Szaudia megkapja a fegyvereket s esetleg ki-tör egy újabb háború.

De ami a leglényegesebb: a motiváció összehasonlíthatatlanul más. Lehet cinikus üzleti-politikai érdekeknek nevezni, de nem antiszemizmus, nem Izráel elpusztításának célja áll mögötte, még a németek részéről sem.

S ha a második világháborús T-34-eket nem is lehet összehasonlíttani a hipermodern Leopardokkal, vagy Tornado harci-repülőökkel, mégis, az adott körülmények között s ott, ahol vannak, ők jelentik aközvetlen veszélyt, mert hiszen a terroristák már most harcban állnak velünk, már most bevethetik őket ellenünk.

Vajon mi lesz a következő lépés Magyarországról? Talán „szakértőket” küld a tankok mellé, mondjuk, negyvennégyes pártszolgálatosok fiait, akik átvették apjuk zsidóirtásban szerzett tapasztalatait, hogy ezt most a PFSz rendelkezésére bocsássák? Hiszen, amilyen sikerrel folytatják a nyilas hecc-sajtó hagyományait, ez is kitelik tőlük, s talán nem is lesz szükség Moszkva külön utasítására; tul-teljesítették ők a normát, saját buzgalmukból, előző gazdájuk alatt is.

Nem volnék meglepve. Ez méltó lesz hozzájuk.

* Finom gumiharisnyák
 * Ortopéd fűzők
 * Könnyű ludtalpbetétek
 * Sérvkötők
ORTHOPEDIA
„LABO”
 Haifa, Arlozorov u. 8.

GERSTMAN—BACKENSTEIN
 Női konfekció, Tel Aviv, Szimtat Schaeffer 3, tel. 03-657555
KERES
 1. Elsőrangú kosztűmszabókat külső munkára
 2. Kiváló varrodákat külső munkára
 3. Elsőrangú szabászt
 ERDEKLÖDNI 8.00—16.00 ÓRA KÖZÖTT

UJ BÉLYEGEK
 A MEGJELENÉS NAPJA:
 1981. márc. 17.

M. MONTEFIORE (2.80 s')
 A. HILLEL SILVER (3.20 s')
 S. JOSZÉF ÁGNON (2.00 s')
 ENERGIA-BÉLYEGEK
 (2.60 s', 6.80 s')

A fenti bélyegekből eladnak teljes íveket és szelvényeket — amíg a készlet tart — csak 1981. április 17. péntekig.

A filatelista szolgálat eladóhelyei:
 Jeruzsálem • Tel Aviv • Haifa • Kirját Smoná • Naharia • Akkó • Tibériás • Afula • Natanja • Rechovot • Áskelton • Beér Séva • Éjlát • Ben Gurion légikikötő és postahivatalok. Távközlési minisztérium
 Filatelista Szolgálat

A HAIFAI MOZIK MUSORA
 ORAH: KEMJÁTEKOK
 AMPHI: TALÁLKOZÁS A HARMADIK DIMENZIÓBAN
 ÁCMON: ÉN, A FELESEGEM ÉS A FÉRJE
 RON: GOND TALAN IEFUSÁG
 ARMON: CSÖBÖRBÖL — VÖDÖRBE

GALÉ RUT SZÁLLODA ÉS ÉTTEREM
 NATANJA, RECH. DÁVID HAMELECH 11
 P.O.B. 3070, tel. 053-22647

MEG MARADT NÉHÁNY HELY
 A KÖZELGŐ PÉSZACH ÜNNEPRE

- * Kóser lő'möhádrin min há'möhádrin
- * Szobák fürdőszobával és mellékhelyiséggel
- * Széder este kántorral

F. Steiner
 NŐI RUHAGYAR
SZEZONVÉGI ÁRAKON
 KÜLÖNLEGES AKCIÓ
GYAPJU RAKOTT SZOKNYÁK 165 SEKEL
DIVATOS BLUZOK 70 SEKEL
 Eladási raktár magánszemélyeknek: T.A., Levanda u. 30, III. em. (lift van). 16-os autóbussz.
 Nyitva: 8.00—16.30-ig.

MIG A KÉSZLET TART!
20% ENGEDMÉNY MATRACOKRA
 valamint
 3 AJTÓS SZEKRÉNY 1760.—
 IRÓASZTAL 695.—
 KÖNYVSZEKRÉNY 595.—
 DUPLA ÁGY 995.—
 TELEVIZIÓ ASZTAL 480.—
„REHITÉJ SÉM”
 RECH. BUGRASOV 26 (A PINCEBEN), TEL. 03-280493

Telstar, Rámát-Gán
 ajánlja a
NORDMENDE
 legjobb német
TELEVIZIÓT

*
Korlátolt mennyiség
 a régi áron

*
 Kapható részletre is
 Ajánlatok üzemi
 bizottságoknak

*
Rámát-Gán, Bialik 36

WIZO * NATANJA
 HÉTFŐN,
 március 16-án, este 8 órakor
 a WIZO székházában
dr. Feuerstein Emil
 „Dél-Amerikából jöttem,
 mesterségem címe...”
 és
dr. Benedek Pál
 „Jaj de ravasz maga,
 meg a tavasz...”
 címmel tart előadást.
 Háziasszonyok:
 Braun Kató, Blum Ibi, Grüner Ilus, Grosz Bözsi, Keleti Ducsi, Mayer Joli, Schath Man ci, Spitz Ruti, Sternberg Babi és Weiner Piroska
 Költség hozzájárulás 10 sekel
 *
 Az előadás megkezdése előtt vásárolni lehet finom házi-süteményt purimra.
 *
 Jegyek kaphatók a március 23-i purim-neszre a WIZO-chávéráknál.

Drágánk
HORVÁTH MAGDA 71
 elhunytának slosimján
 tartunk 1981 március 15-én — (ט' באב' תשמ"א) — vasárnap, a kirját-átai új temetőben.
 Autóbussz indul 16.45 órakor a lakástól, Kirját-Átá, rechov Hágáilil 13 sz. alól.

A CSALÁD

Felejthetetlen drága édesapám, apósom, nagyapánk
HIRSCH MOSE DOV (Béla) 71
 Hátszeg — Beér-Séva
 ÁZKÁRÁJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT
 március 17-én, kedden d.u. 3 órakor tartjuk a beér-sévai temetőben.
 Autóbussz indul 2.45-kor a Slomo Hámelech 67 számú ház elől.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Szeretett feleségem, anyánk és nagymamánk
FRIED RACHEL 71
 SIRKÓAVATASÁT
 március 17-én, kedden délután 3 órakor tartjuk a choloni temetőben. Találkozás az új kapunál.

A CSALÁD

A «NEM TUDTAM RÓLA» MÓDSZER

Irta: SABTÁJ HIMMELFARB

A már ismert helyzet megismétlődött a héten, amikor kiderült, hogy Arnon Gáfi, az Állami Bank kormányzója nem vett részt a minisztertanács ülésének azon részén, amikor a pénzügyminiszter gazdasági javaslatait tárgyalta. Mi több: Gáfi nemcsak nem vett részt a minisztertanács ülésén, hanem nem ismert sem a minisztertanács üléséről, sem a nyilvánosság előtt nem fejtett ki. Nincs kizárva, hogy az ülésen olyan dolgok tudására jutott volna, amelyekről eddig nem hallott. Ettől függetlenül az Állami Bank kormányzójának gazdasági tanácsadói körét semmiféle törvény nem korlátozza a gazdasági kérdésekben előzetesen nyilvánított véleménye szerint.

Emlékeztetni kell arra, hogy a pénzügyminiszter volt az, aki még a szobanforgó minisztertanács előtt nyilvánosságra hozta a napirenden lévő gazdasági javaslatait, s törvénymódosítási terveit. Megfontolása nyilvánvaló volt, mert Joram Aridor a feladatán fogva a választási propagandával kapcsolatos gazdasági kérdésekkel foglalkozik. Ezért nem volt túrelme kívánni, amíg a saját gazdasági javaslatait, beleértve az adókönyvitéseket és a különféle engedményeket — a minisztertanács elé terjeszti. Aridor előzetesen gondoskodott arról, gazdasági tervezete a legpróbanban részletezve a nyilvánosság elé kerüljön, még mielőtt a kormány megvitatta javaslatait és határoz.

Legalábbis elméletileg megtörténhetett volna, hogy amennyiben a pénzügyminiszter gazdasági javaslatait tárgyalás végett nem a nyilvánosság elé hozza, hanem a titoktartás mellett a kormány elé terjeszti, akkor a kormány meghallgatta és megvitatta volna a javaslatokat, kikérte volna a bankkormányzó véleményét

számára, amit eddig sem a minisztertanács, sem a nyilvánosság előtt nem fejtett ki. Nincs kizárva, hogy az ülésen olyan dolgok tudására jutott volna, amelyekről eddig nem hallott. Ettől függetlenül az Állami Bank kormányzójának gazdasági tanácsadói körét semmiféle törvény nem korlátozza a gazdasági kérdésekben előzetesen nyilvánított véleménye szerint.

Emlékeztetni kell arra, hogy a pénzügyminiszter volt az, aki még a szobanforgó minisztertanács előtt nyilvánosságra hozta a napirenden lévő gazdasági javaslatait, s törvénymódosítási terveit. Megfontolása nyilvánvaló volt, mert Joram Aridor a feladatán fogva a választási propagandával kapcsolatos gazdasági kérdésekkel foglalkozik. Ezért nem volt túrelme kívánni, amíg a saját gazdasági javaslatait, beleértve az adókönyvitéseket és a különféle engedményeket — a minisztertanács elé terjeszti. Aridor előzetesen gondoskodott arról, gazdasági tervezete a legpróbanban részletezve a nyilvánosság elé kerüljön, még mielőtt a kormány megvitatta javaslatait és határoz.

Legalábbis elméletileg megtörténhetett volna, hogy amennyiben a pénzügyminiszter gazdasági javaslatait tárgyalás végett nem a nyilvánosság elé hozza, hanem a titoktartás mellett a kormány elé terjeszti, akkor a kormány meghallgatta és megvitatta volna a javaslatokat, kikérte volna a bankkormányzó véleményét

és ugyancsak elméletileg elvethette volna a javaslatokat.

Csak hogy a pénzügyminiszter előre tudta, hogy gazdasági tervezetét és módosított javaslatait a kormány az esetben is jóváhagyja, ha a részleteket előzetesen publikálja, még mielőtt a kormány a döntését adta volna rá, mert hiszen az egész kormány, a pénzügyminiszterhez hasonlóan most olyan ügyekkel foglalkozik, amelyek mögött a küszöbön álló választások lapulnak meg.

Ha a pénzügyminiszter hallgatott volna és nem beszél a nyilvánosság előtt gazdasági terveiről még a minisztertanács előtt, akkor az Állami Bank kormányzója és több más gazdasági szakértő, beleértve a neves közgazdász professzorokat, nem nyilvánított volna véleményt Aridor terveiről.

Amikor kitört a közélet vihar Gáfi bankkormányzó meghívására elmaradása miatt, legalább a külvilág felé megtehető volna, hogy úgy tegyenek, mintha fennálló viseltetésnek a történetekkel szemben. Mi történt azonban: a szüljéről hajórol menekülő patkányokhoz hasonlóan kibúvókat kerestek. A miniszterelnök például kijelentette, nem tudott arról, hogy az Állami Bank kormányzója nem hívta meg a minisztertanácsra. Az ülésről kiszivárgott hírek szerint Begint sem érdekelte különösebben Gáfi jelenlétének, vagy távollmaradásának kérdése, mert az egyik miniszter kérdésére a következő volt a válasza: „A miniszterelnök szájából elhangzott ilyen megjegyzés nyíltan arra vall, hogy nem fog-

lakozott a kellő komolysággal annak az embernek a távollétével, aki a törvény szerint a kormány gazdasági főtanácsosa. Válasza inkább arra utalt, hogy elszigetelődött a való helyzettől, s nem törődött a dömséggel reagál az olyan lépésre, amely a kormány részéről kiérdemelt a törvény szembevevését.

Lehetséges, hogy az Állami Bank kormányzója megsértődött a kormány viselkedése miatt, azonban a történetek nyomán a kormányt ért sérelem sokkal nagyobb, mint amilyen Gáfi érte, hiszen a kormány tagjainak, akik politikusok, lett volna szükségük a gazdasági szakértők tanácsára, annál is inkább, mert Gáfi nem érdeklik a választások, s kizárólag az ország gazdasági érdekeit tartja szem előtt.

A történeteken kívül felmerül azonban néhány érdembevágó kérdés, mert hiszen a minisztertanács nem néhány magánszemély által létesített és fenntartott vegyeskereskedés, hanem a nép által megválasztott miniszterekből álló kormány, amelynek feladata és kötelessége az állam törvényei szerint működni. A minisztertanács titkára ugyanakkor köteles a kormány határozatait szigorúan lefedni és azokat végrehajtani. A minisztertanács titkárát is kötelezik a törvények és ő sem viselkedhet úgy, mintha a saját szatöbből jönné le a szó.

A minisztertanács titkára ma már az ülés után kijelentette, nem tartotta szükségesnek az Állami Bank kormányzó meghívását.

Amennyiben csak a minisztertanács titkárának egyéni kezdeményezéséről van szó, akkor köteles lemondani, vagy a miniszterelnök

nek menesztenie kell őt.

A minisztertanács titkára magára vállalta a felelősséget, a miniszterelnök pedig kijelentette, nem tudott arról, hogy Gáfi nem hívta meg. Tény, hogy úgy a minisztertanács titkára egyénileg, mint a kormány nem tette meg az ilyen esetekben elvárt lépéseket. Ez azt jelenti, hogy Nám titkár valakinek a megbízásából, vagy a tanácsára intézkedett. Az illető személyazonosságát nem nehéz megállapítani, bár a nevét soha nem említették.

Egyébként a minisztertanács titkárának ilyesfajta ügykezelése rövid időn belül másodsorú ismétlődött meg. Még nem fejeztük el az esetet, amikor a minisztertanács titkára közölte a rádió és tévéhatóság vezérigazgatójával, hogy a kormány határozata értelmében élni akar a miniszterek számára fenntartott rendkívüli hírközlés jogával a tévében.

Akkor is közéleti vihar tört ki és igen rövid időn belül kiderült, hogy nem volt semmi idevonatkozó kormányhatározat. A miniszterelnök akkor is azt mondta, egyáltalán nem tudott arról, hogy a kormány számára a szükséges időre fenntartott paragrafus alkalmazásával szándékoznak a tévét kényszeríteni, hogy sugározza a kormány nevében közzétett nyilatkozatot.

Ime, két, látszólag teljesen eltérő és mégis nagyon hasonló eset. Mindkét áikatommal a minisztertanács titkárának nevével és személyével találkozunk. Ő volt az, aki nyilatkozott, anélkül, hogy erre bárki is felhatalmazta volna. Mind a két esetben felmerült Joram Aridor pénzügyminiszter neve, hiszen ő volt az, aki a tévében a már említett ürügy védelme alatt beszélt, hogy ismeresse gazdasági programját. Ugyancsak Aridor volt az, aki a minisztertanács elé terjesztette a nyilvánosság előtt már előzetesen ismertett gazdasági javaslatait. A pénzügyminiszter jól tudta, hogy Gáfi bankkormányzó elleni ezeket a javaslatokat és módosításokat... Mindkét esetben felmerült a miniszterelnök neve, mint aki... nem tudott és nem tud a történetekről.

Szükség van-e további magyarázatra és bizonyítékra, hogy mi ként kell nevezni az olyan állapotot, amikor a minisztertanács titkára, aki nem több, mint egy magasbeszélő tisztviselő, az egyik miniszterrel összejátsza olyan intrikákat hajt végre, amelyek ellentétben állnak a kormány határozataival.

A jelenlegi kormány tetteivel is igazolta, hogy szemet huny a törvények fölött. Ezek után arra is számítani lehet, hogy olyan törvény is figyelmen kívül hagyjanak, amelyek a polgárok szabadságjogait biztosítják.

NAGYOTHALLÓKNAK!

- * Szemüvegben elrejtett hallókészülékek
- * Bőrből készült felszerelések a televízió és telefon hallgatására
- * Fülhallgatók méret után
- * Gould szárazelemek dupla időtartamúak

EHUD LEV-RAM és DÁVID NESER vezetése alatt
AUDIOMEDIC, Tel Aviv, Frishman 69, tel. 225223
AUDIOPHONE, Haifa, rech. Jeruzsálem 6, tel. 660181

SPECIÁLIS ÁRUSÍTÁS

EXPORT FELESLEGEK

Divatos, sportzerű modellek minden nagyságban és különösen nagy méretekben

JERSEY RUHÁK ÉS KÖSZTÜMÖK
Tel Aviv, Allenby 76 (középső épület), I. em.
Nyitva egyfolytában 9-től este 6-ig — pénteken 12-ig

KERESÜNK

MODELLISTÁKAT

KÉZI TASKÁKHOZ,
LEGALABB 5 ÉVI SZAKMAI GYAKORLATTAL

Kérjük kizárólag héber nyelven, írásban fordulni:
P.O.B. 4353 Haifa, „1000” jelűre (mikud 31040)

Külföldre készül? Csomagoljon! A többivel mi törődünk!

- * **MAGYARORSZÁGRA** (közvetlen hozzátartozóhoz) Vízumkérelmek és utazások intézése
- * **OLCSÓ CHARTER REPÜLÉSEK:** LONDONBA, AMSTERDAMBA, PÁRIZSBA, NÉMETORSZÁGBA, AZ U.S.A.-BA
- * **EGYPTOMBA** szervezett kirándulások (Kóser ellátással is)
- * **PÉSZACHI SZERVEZETT KIRÁNDULÁSOK** Bármilyen utazási tervével forduljon bizalommal

CITOUR
UTAZÁSI IRODAHOZ
TEL-AVIV, BRENNER 2
(Allenby-sarok)
Tel. 285959 x 281755
(Szerda délután zárva)

Beszélünk magyarul!

SZÜLŐK OTTHONA

„MÁONOT RÁM”

MIRJAM és MORDECHAJ EIZIK vezetésével

- * ORVOSI ÁPOLÁS ÉS FELÜGYELET
- * KEDVEZŐ BEIRATKOZÁSI FELTÉTELEK (Beiratkozási díj, Bituach Leumi és 600 sekel)
- * CSALÁDIAS LÉGKÖR
- * CSAK NÉHÁNY FÉRŐHELY

RÁMAT-GÁN, HÁJÁRDÉN 88, TEL. 748500

Az elegáns asszonyok nagy méreteiben is

Gazdag választékban ruhák, kosztümök, kabátok, blúzok szoknyák nadrágok — a mi vagy a vevő anyagából, gyári áron

LILIAN MODELL
Telefon: 03-227870
SCHATZ 2, TEL-AVIV
Dizengoff 160 sarok

A KINAI MÓDSZERT, AZ AKUPUNKTURÁT ALKALMAZÓ RENDELŐ KÖZLEMÉNYE

Manapság már majdnem minden betegséget meg lehet gyógyítani vagy enyhíteni különleges fizioterápiával összekapcsolt tűszúrásokkal. Ugyanezzel a módszerrel el lehet érni a dohányszívás abbahagyását, az arcbőr ráncalanítását és küzdeni lehet vele az arcideg megbénulása ellen. A kezelés nem fájdalmas és nem ártalmas. Diplomás orvos ad ingyenes tanácsot és végzi a vizsgálatot. Minden betegről EKG-t készítünk.

Központi rendelő: TEL AVIV, Dizengoff 190, tel. 236892, 221816 — 10 órától 18.30-ig
HAIFA, Hánóviim 4, tel. 536128, 333224, 10 órától 18.30-ig
JERUZSÁLEM, Herzl 108, tel. 534248, 15—18 óráig

KÜLÖNLEGES ÁRVERÉS

A BÉT JEHUDE BESSZARABIABAN
Bné Efrájim utca 228
(a Kiállítási Parkhoz vezető út folytatása)
szombaton, március 14-én, 19—24 óra között
különleges likvidálási áron
Ingyen belépés — a közönség hivatalos

KÖSZÖNETNYILVANTÁS!

MINI és NÁTÁN BÜCHLER

HAIFA
EZUTON FEJEZIK KI HALÁS KÖSZÖNETÜKET AZOKNAK, AKIK JÓKIVÁNSÁGAIKAT ÉS ÜDVÖZLETÜKET TOLMÁCSOLTÁK A

KITÁN CHADÁS ÜZLET

Haifa, rech. Herzl 45 megnyitása alkalmából

TEL-AVIVI UTAZÁSI ÉS TURISZTIKAI IRODA

KERES
ELSŐRENDEŰ NEMET NYELVŰ

GÉPIRÓNÓT

egész napra. • Csak megfelelő, egész napos munkában érdekeltek, forduljanak telefonon 03—656476 számra.

Benyújtjuk vizum-kérvényét

MINDIG AKART UTAZNI AMÉRIKÁBA
Most olcsóbban — jobban.
Nálunk nemcsak jegyet kap.
CANANTOURS, tel. 229125
TEL-AVIV, Ben Jehuda 113.
• Beszélünk magyarul

AZ UJ KELET-EST HAIFÁN

Közöljük haifai és a környé-
ken lakó olvasóinkkal, hogy
március 31-én d.u. 5 órakor ren-
dezzük meg az Uj Kelet estjét
Haifán, a Bajtenu teremben.

Jegyek elővételben már kapha-
tók a HOH-ban, minden nap

9-11. vasárnap pedig 4-6 óra
között.

A haifai magyar jisiv promi-
nens tagjai, élvonalbeli művészek
és szerkesztőségünk munkatársai
lépnek fel az esten.

Az Uj Kelet szerkesztősége
ezuton fejezi ki a köszönetét
Bergmann Dávidnak, Jeruzsá-
lem helyettes polgármesteré-
nek, Braun Lászlónak és fe-
leségének, a „Jeruzsálem”
könyvtár vezetőinek, a HOH,
valamint a „Bné Brit” jeru-
zsálemi szervezetének, Grün-
wald Dávid elnöknek, dr.

Szendrő Károlynak, Bari Já-
kovnak, Berner Juditnak,
Braun Erzsinek és Ron Gülá-
dinak, a vezetőség tagjainak,
valamint Fleischer Julius fes-
tőművésznek — jubileumi es-
tünk előkészítése és megren-
dezéséhez nyújtott segítségük
ért.

BNE GION BUDAPEST CHAPTER PANOLY

A Free Synagogue termében,
telt ház mellett tartott kultures
megnyitójában Nyíri József sze-
retettel üdvözölte dr. Berg Józse-
fet, az Uj Kelet külső munka-
társát és csatlakozásra hívta fel
azokat, akik még nem tagok. Ez-
után Keren Hájeszod film követ-
kezett egy izraeli iskolai falu éle-
téről. Dr. Berg József a zsidó ha-

za frontvonalából hozott üdvöz-
letet és a hátországnak tekint-
hető, még nem alijázott testvé-
rektől szolidaritást kért.

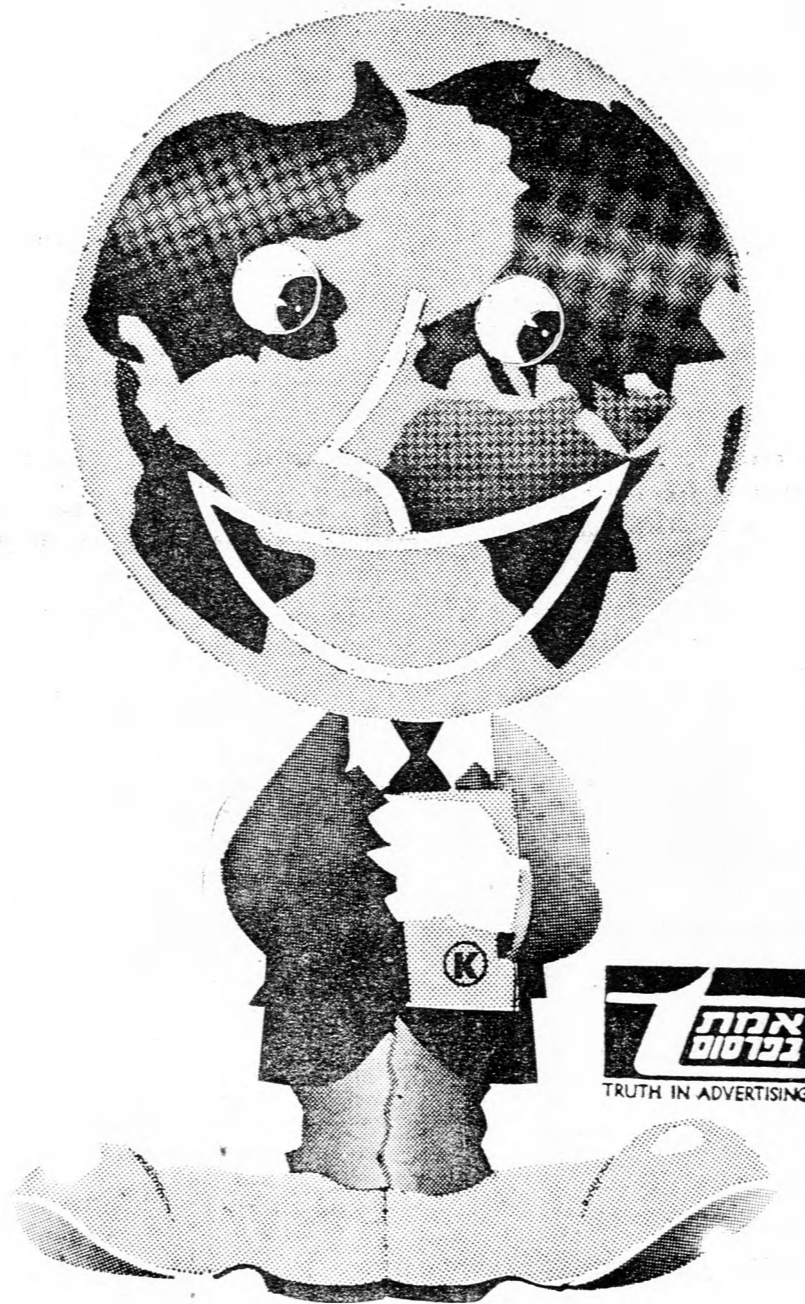
Kovács József elnök befejező
beszédében Izrael helyzetét vá-
zolta.

Előző este a munkácsi chapter
adott innepi vacsorát, Nyíri Jó-
zsef részvételével.

«KOPEL» - TRAVEL

IZRÁEL LEGNAGYOBB TURISZTIKAI VÁLLALATA AJÁNL ÖNNEK TAVASZI ÉS PÉSZÁCHI UTAZÁSOKAT KÜLFÖLDRE

- Szervezett kirándulás**
Európa KÜLÖNBÖZŐ HELYEIRE
Róma, Velence, Zürich, Bazel, Genf, San Remo,
Nizza és Firenze
15 NAP, AZ ÁR 1160 \$ (fél panzióval)
- Szervezett kirándulás**
Spanyolországba
és Portugáliába
18 NAP, AZ ÁR 1240 \$
- Szervezett kirándulás a Távolkeletre**
30 NAP, AZ ÁR 2895 \$
- Egyesült Államok** parttól partig,
beleértve MEXIKÓT és KANADÁT
31 NAP, AZ ÁR 2995 \$
- Kéthetes vakáció EURÓPÁBAN**
«Tusz-vösző»
Repülés és autóbérlés egybekapcsolva
KÉT HÉT 445 \$-TÓL (kilométerkorlátozás nélkül)
- Kéthetes vakáció**
Rhodosba és Athénba
14 ÉJSZAKA, AZ ÁR 740 \$-TÓL
- Egyhetes vakáció Rhodos -szigetén**
AZ ÁR 299 \$-TÓL (az El Al charter-repülésével)
- Egyhetes vakáció Kos -szigetén**
AZ ÁR 299 \$-TÓL (az El Al charter-repülésével)
- Egyhetes vakáció Capri -szigetén,**
Olaszországban
AZ ÁR 577 \$-TÓL (fél panzióval)
- Egyhetes vakáció**
Sorrentóban - Olaszország
AZ ÁR 580 \$-TÓL (fél panzióval)
- FIT szolgáltatások**
az egyéni utazónak
az amerikai „Hilton” szállodahálózatnál
és londoni szállodákban különleges áron

KOPEL TRAVEL

Központi iroda:

T.A., Frishman 14, tel. 246121
T.A., Csernichovszki 4, tel. 650555
T.A., Hájárkon 122, tel. 222217
T.A., Hájárkon 252, tel. 452111

Rámát-Gán, Bialik 19, tel. 731751
Növé Ávivim, Oppenheimer 13,
tel. 423943
Herzlia, Kikár Hákinor, Herzlia
Pituách, tel. 052-78057
Natanja, Kikár Háácmaut 10,
tel. 053-31262

Haifa, Máchnánjim 4,
tel. 04-88011/2
Haifa, Növé Seánán, Trumpeldor
u. 56, tel. 04-224730
Kirját Bialik, Jeruzsálem u. 15,
tel. 04-740451
Jeruzsálem, Hillél 8, tel. 02-232225
Beér-Séva, Herzl 79, tel. 057-78860
Ejlát, új turisztikai központ,
tel. 059-74105
Názáret, új kereskedelmi központ,
tel. 065-54741

A NAGYVILÁGBA UTAZZÉK A NAGYOKKAL - «KOPEL»

A MEKKÉSETT ELÉGTÉTEL

Hál Istennek, ezt is megérttem. Hogy az államelnök dícséri az Uj Keletet. A többi komplementum között azt mondta, hogy „az Uj Kelet fontos társadalmi szerepet tölt be, mert hidat teremt az ország és a zsidó nép problémái, valamint a magyar olvasó közönség között”.

Návon államelnök tisztában volt vele, hogy ez a legilletékesebb helyről jött kijelentés magyarra fordítva. Végeredményben olyan állami „hechser”-ről van szó, amelyet 33 éves visszamenőleges hatállyal állított ki. Ezért említette meg az államalakulás utáni tömegeljárást. Az akkori légkört. Az aggodalmat, amely eltöltötte mindazokat, akik a héber nyelv sorsát a szívükön hordták. „Láttuk a százezres olá-tömegeket — mondotta az államelnök —, hallottuk a bábeli nyelvzavart, és féltünk, hogy ebben a tengerben a héber nyelv elmerül. Az aggodalom fölösleges volt. Ebből a nyelvi öszszecsapásból a héber győztesként került ki.”

Az államelnök kijelentése nyílt beismerése annak, hogy mi, az Uj Kelet kezdeményezői, dolgozóit kezdettől fogva helyes úton jártunk. Ugyanakkor beismerése annak, hogy hűn volt az évekig tartó hatásköri vexatura, a héber-ajku kollégák és lapírók megvetése. Az idő bennünket igazolt.

Evallom őszintén, az államelnök szavai teljesen felkavartak. Az ő felszólalása előtt figyeltem a szuperlatívuszokra érdemes rendezésre és műsorra irányult. Utána azonban képtelen voltam koncentrálni. Az emlékezés zsihlipiei felszakadt. Dr. Marton Ernőre és Diamant Elemérré gondoltam, a két kollégára, akiket 1948 augusztus 11-én együttesen kezdték rakni a feltámasztott Uj Kelet alapjait.

Nagy kár — gondoltam — Istenem, milyen nagy kár, hogy a két kollégám nem érte meg ezt a pillanatot. Mert való igaz, hogy ez az elégtétel főbb mint három évtizedig várattot macsára. De a macsajfajta „utolsó bölény” számára annál edesebb.

SCHÖN DEZSÓ

Jeruzsálemben, a Bét Háám nagytermében, ott, ahol annak idején az Eichmann-pert tartották, zajlott le az Uj Kelet jubileumi estje, a lap megjelenésének 60-ik évfordulója és a Magyar Zsidó Világszövetség országos konferenciája alkalmából. Az esten, mint arról már beszámoltunk, megjelent és nagyjelentőségű beszédet mondott JICCHAK NÁVON, Izrael államelnöke.

A termet zsúfolásig megtöltötte a 700 főnyi közönség, amelynek sorában ott voltak a magyar zsidó szervezetek vezetői és tagjai az ország minden részéből, Cfáttól Beár-Sévaig. A kék-fehér színekkel díszített színpadon helyet foglaltak az est elnökségében, az államelnökön kívül, a Kneszet magyar származású képviselői, a magyar származású Izrael-díjasok, tudósok, művészek, újságírók és közéleti emberek.

Az estet DAVID BERGMANN helyettes polgármester nyitotta meg és a főváros nevében köszöntötte az államelnököt — akit a közönség felállva, hosszantartó, lelkes tapsal fogadott —, valamint az Uj Kelet szerkesztőségét, munkatársait és olvasóit. BÁTJA LANZET, a neves izraeli színművész felolvasta a 122. Zsolárt és Altermannak azt a versét, amelyet 37 évvel ezelőtt Magyarországnak a náci által történt megszállása másnapján írt a Dávár hasábjain.

Ezután RAPPAPORT OTTÓ, az Uj Kelet szerkesztője, előbb héber, majd magyar nyelvű beszédében, a szerkesztőség és a Magyar Zsidó Világszövetség nevében üdvözölte Izrael államelnököt, és a többi között a következőket mondotta:

— A hagyományos áldással üdvözölöm Izrael államának elnökét: „Áldott az, aki bölcsességét megosztja barátaival.” Szeretjük Önt, Jicchák Návon úr, mert képességeivel, tetteivel közelebb hoz bennünket az ősi ígérethez: „Es legyen a nép fölött király, amikor a vezetők összegyűlnek Izrael törzseivel.”

— Feljöttünk Jeruzsálemben, nem azért, hogy társadalmi szakadékról vagy megkülönböztetésről panaszkodjunk. Adni jöttünk, nem követelni, felajánlani, nem kérni. Emlékeztetni akarunk: mi is itt vagyunk. A magyar zsidóság, amely beilleszkedett az ország életének minden ágába, az építésbe, telepítésbe — a termelésbe és művelődésbe, vért ontotta Izrael minden háborújában, eljött emlékeztetni önmagunkat és másokat: őrizzük a szent lángot, a szellemi hagyományokat, amelyet az elődök

Az államelnök az Uj Kelet estén. Mellette Slomo Lőrincz, Dávid Bergmann és Rappaport Ottó

IMPOZÁNS KÜLSŐSÉGEK KÖZÖTT ZAJLOTT LE A MAGYAR JISUV NAGY DEMONSTRÁCIÓJA

A Magyar Zsidó Világszövetség konferenciája fontos határozati javaslatot fogadott el

ránk hagytak. Ez az örökség szembenállva ideológiai szándékokat, ellentmondó aramlatokat foglal magában, amelyek nemzedékek során teremtődtek meg. Ebből a hagyományból nőttek ki Izrael nagyjai, a Tóra óriásai és forradalmak bölcselői, asszimilánsok és cionisták, chászidok és ellenzőik, szentek és kétkedők, Chátám Sofér és tanítványaitól az államot megalmodó Benjámin Zeév Herzl-ig és Max Nordaig, a nép felszabadulási mozgalmainak tribünjéig; az internacionalista Kun Bélától és Lukács Györgytől a szabadságharcos Hay Gyula és Déry Tibor, a nagy költőik, mint Kiss József és Radnóti Miklós; a híres tudósoktól, mint Guttman Mihály és Goldziher Ignác, a nagykallói, a visnyici és a Teitelbaum-dinasztiáig.

Nemcsak mi és gyermekeink jöttünk ide, elhoztuk ezt az örökséget is, abban a hitben, hogy Izrael szellemi és erkölcsi arculata azoknak a szellemi hagyatékoknak az összességéből formálódik ki, amelyet a törzsek alkottak a diaszpóra országában. Ebben az örökségben az Uj Kelet tiszteletreméltó helyet foglal el nemcsak az alapítók jogán, akikben megvolt a lendület és a bátorság, hogy idegen földön zengjék a zsidó szót, hanem annak a két alapvető elvnek a jogán is, amely előttünk lebegett kezdettől fogva mind a mai napig: az első alapelv, hogy az írás szent kötelesség, küldetés a társadalom megújítására; a betűtöveket nemcsak jogi vannak, a lelkiismeret és szólásszabadság joga, hanem kötelességei is: a leírt szóért való súlyos felelősség.

A második alapelv: a zsidóságszeretet. Szeretni a népet, együtt lenni vele minden bajban, mint a kohániták, akik szeretettel áldják meg a népet. Mert a népszeretete szenteli meg a tinta-csenneket, amelyekkel minden őszinte, harcos írás létre jön. Ezen az estén és éppen abban a teremben, ahol a magyar zsidóság elpusztítóját akasztásra ítélték, jöttünk újra kifejezni, hogy hűvek maradunk ehhez az örökséghez: szeretettel szolgálni a népet.

VAGÓ BELA professor színpadon beszédében történelmi vizszipillanást vetett arra a szellemre, amelyet az Uj Kelet a nemzeti újjászületés mozgalmaiban betöltött. LŐRINCZ SLOMO, Kneszet-képviselő, a Ház pénzügyi bizottságának elnöke, frapáns és nagy tetszéssel fogadott felszólalásában Izrael magyar-ajku polgárainak és a Magyar Zsidó Világszövetség nevében üdvözölte az Uj Kelet szerkesztőségét. Ezután a közönség felállva ünnepelte a szószékre lépő államelnököt, akinek beszédét az első oldalon közöljük.

Színes, változatos és magas-szintű művészi műsor következett, amelynek során Zojá Amen új olá hangversenyekeskészítő a „Jehi rácon” című dalt adta elő kivétele énekkultúrával és nagy drámai hangerővel. Slomo Smulevics fókántor kiválóan énekelte a Szól a kakas már című dalt, a nagykallói rebe híres nótáját, valamint a „Meal Piszgar Hár Hácófim” című szerzeményt, amelynek szövegét Avigdor Háméiri írta. Dr. Benedek Pál, aki az est második részét konferálta, Joszi Stern jeruzsálemi festőművésszel beszélgetett Izrael fővárosában negyven éven át végzett művészi munkájáról. Az ismert művész karikatúrákat rögtönzött a közönség előtt. Anatol Konsztantín rendező-színész, a jeruzsálemi Chán színház tagja, nagy művészi megjelölő erővel szólaltatta meg Avigdor Háméiri „Anyam” című versét, Gréda József kitűnő fordításában. Wohl Katalin előadóművész Kiss József „Tűzek” című versével aratott sikert. A továbbiak során Rónay András, a Habimá tagja, Giszkalay János „A Messias heroldja” című költeményét adta elő, majd Gábor Terry operett-áriákat. Kárl Markovits pedig jiddis dalokat énekelte.

Ezután sor került a Magyar Zsidó Világszövetség országos konferenciájára, amelynek keretében Dr. Hermann Dezsó, Kertész István professor, dr. Spiegl Jehuda és Dr. Kertész Pál átfogóan ismertették azokat az elveket, amelyek szükségessé tették, hogy a Kneszet Jeruzsálemtörvénye nyomán, a többi nemzetközi zsidó szervezetekhez hasonlóan, Jeruzsálemba tegyék át a Magyar Zsidó Világszövetség székhelyét. A konferencia egyöntetűen az alábbi határozati javaslatokat fogadta el:

• A Konferencia köszönetét fejezi ki az államelnöknek, hogy jelenlétével megtisztelte a magyar jisuvot és annak nemzet-

közi képviseletét, a Magyar Zsidó Világszövetséget.

• A Magyar Zsidó Világszövetsége 1983-ban megtartandó kongresszusát Izraelbe teszi át központját, Jeruzsálem szék-helyé.

• A Konferencia kifejezi köszönetét a Világszövetség eddigi központi vezetőségének, valamint Nánási Miklósnak, Waldman Tihornak és A. Randolph Abraham professzornak, akik az elnöki tisztet töltötték be. Azon reménynek ad kifejezést, hogy a külföldi tagozatok támogatni fogják az Izraelben létesített ideiglenes központot.

Az est a Hátikvá hangjaival ért véget.

NÁVON ELNÖK BESZÉDE

(Folytatás az első oldalról)

és nem mindegy az, hogy milyen nyelven beszélnek, akik szeretik egymást. Tudomásul kell vennünk, hogy bevándorlási országban az emberek jelentős része megtartja az anyanyelvét és hű marad ahhoz, miközben az ország nyelvét is megtanulja.

Amíg az emberek idegen nyelveken beszélnek, addig idegen nyelvű sajtóra is szükség van. Nem hiszem, hogy az Uj Kelet, vagy más idegen nyelvű sajtóteremk léte veszélyeztetné a héber nyelv hegemoniáját ebben az országban. Hogy mi jelenti a vesztélyt a héber nyelvre? A rossz, pontatlan, pongyola héber beszéd...

Az államalapítást követő években, amikor a nagy tömegelájlja idegen nyelven beszélők tizeit hozta hónapról hónapra az országba, akkor komoly veszélyben látszott lenni a héber nyelv és agódtunk a jövőjéért. De ma? Ne vétséges ezt a kérdést felvetni. Akkor harc folyt a héber nyelv hegemoniájáért.

Ma már világosan látjuk, mi a feladata az idegen nyelvű sajtónak. Hidat kell vernie az izraeli valóság és a törzsekhez tartozó százezrek között. Közel kell hozni őket a országhoz, annak problémáihoz.

A Uj Kelet híven teljesíti ezt a kötelességet, ezért ünnepeljük most a 60. jubileumán.

Eljön majd az idő, amikor nem lesz szükség idegen nyelvű sajtóra. Akkor megszűnik. Egvelőre fontos funkciót teljesít — itt az országban és külföldön is. Kapcsolatot teremt az országba élők és a galut népe közt. A szót szórtásban is azok az idegen nyelveken beszélnek a zsidók, mint itt az országban és ezért szívesen olvassák az izraeli idegen nyelvű sajtótermékeket. Ezek kört az Uj Keletet is.

Ismerem valamennyire a magyar-zsidóság sokrétű multját és tudom, milyen sok értékes elemmel gazdagította népünket. A galut országában is megőrzik azt a kultúrát, amelyet magukkal hoz-

• A Konferencia Jeruzsálemből, Izrael fővárosából felhívással fordul a Magyar Zsidó Világszövetségének más államokban működő tagozataihoz, hogy csatlakozzanak az Izraelben alapított ideiglenes központhoz, és együttessen tevékenykedjenek az általuk kinevezett képviselőkön a Központtal, célkitűzéseink megvalósítása érdekében.

• A Konferencia megbízza az igazgatótanácsok és a vezetőséget, dolgozzák ki a Világszövetség Központjának új alapszabályát, munkaprogramját, melyet majd az 1983-ban megtartandó Vilákkongresszus elé fog terjeszteni jóváhagyás végett.

• A Konferencia egyhangúlag felkéri André Rosenfeldet, hogy vállalja el a Board of Governors elnöki tisztjét.

• A Konferencia kifejezi köszönetét a Világszövetség eddigi központi vezetőségének, valamint Nánási Miklósnak, Waldman Tihornak és A. Randolph Abraham professzornak, akik az elnöki tisztet töltötték be. Azon reménynek ad kifejezést, hogy a külföldi tagozatok támogatni fogják az Izraelben létesített ideiglenes központot.

Az est a Hátikvá hangjaival ért véget.

Az Uj Kelet köszönetet mond a főváros polgármesteri hivatalának és Dávid Bergmann helyettes polgármesternek az est példás vendéglátásáért.

tak és érthető, hogy büszké a törzsekre, amelyhez tartoznak. Tudok a budapesti Rabbisemináriumról is, ahol nevelés és kutatómunka folyik. Értékelem ezt a tevékenységet.

Az elmúlt évtizedek folyamán sok magyar zsidót ismertem meg. Azt tapasztaltam, hogy szélsőségre hajlamosak. De ami biztos, az anatória, vagyis a közéleti közbiztonságra nem. A magyar-zsidók nem húzódnak vissza, nem gubóznak be.

A zsidó nép körében agasztó az asszimilációs törekvés a galutban. Tudunk olyanokról, akik elhagyják a zsidó közösséget, azt se tudjuk, merre mentek. Gondolom, a magyar-zsidók körében is akadnak itt-ott ilyenek. De tudunk a szatmári chászidokról is — ez a másik véglet —, akik példátlan következetességgel ragaszkodnak a zsidóság lényegéhez és a bölcsőségekhez egyaránt. Lehet azonosulni velük, elhatárolhatjuk magunkat tőlük — nem ez a lényeg. Véleményem szerint úgy kell rájuk tekinteni, mint a zsidó sajtó egyik csoportjára, amelynek sajtó hozzáállása van népünk sorskérdéseire és tüzőn-vízen át ragaszkodnak a magukéhoz.

Tanulmányoztam a galuti zsidóság helyzetét. A zsidó nevelés körül nincs minden rendben. A mi célunk, hogy minden zsidó gyerek megfelelő nevelésben részesüljön. Hogy helyükül olták a zsidóságot. Ezt kell elérni. Első célkitűzésünk az izraeli jisuvval való szoros kapcsolatban érhető el. A sajtó segítse ezt a kapcsolatot — az idegen nyelveken megjelenő sajtó sajtóra is ez a feladat vár.

Azt mondanám önknek, három feladat hajtandó végre. Egy — a zsidó nevelés. Kettő — szoros kapcsolat a jisuv és a galut népe közt, és három — az általa megvalósítása és megszervezése.

Ha erre sor kerül, reméljük, a zsidó nevelésben élő magyar-zsidó nagy többsége is eljön ide az országba. Ezt kívánom mindannyiunknak.

ÉRDEKES EMBEREK

«Agnon több, mint kötelező olvasmány...»

Menáchem Cvi Káddári professzor tanulmánykötetét adott ki a Nobel-díjas héber író stílusproblémáiról

Irtá: BENEDEK PÁL

— Agnon nem volt könnyen bárátkozó természetű. Nem kerültem hozzá közel, soha nem jártam a házában, de az akadémiai ülések napirendjén szereplő kérdésekről többször beszélgettünk. Az Agnon-művek nem kerültek szóba. Soha, egyetlen egyszer sem. Agnon álláspontja az volt, hogy az író és az olvasó között az egyetlen közvetítő — a mű. Az író ne kommentálja saját munkáját. Ha mondanivalója van, fejezze ki irodalmi eszközökkel.

MEZŐKÖVESDRŐL INDULT EL

Káddári professzor, mint köz tudomásu, magyar-zsidó. Mezőkövesden született, eredeti neve Schwartz Ernő volt. Hogyan jutott el Agnonig?

— Ebből a szempontból szerencsésen alakult az életem. Az ungvári héber gimnáziumba jártam, tehát a héber nyelvi kultúrát fiatal koromban alapoztam meg. Agnon munkái ott nem kerültek a kezembe. Az alijjázásom után lettem szenvedélyes Agnon-olvasó. Ennek közel 34 éve.

— *Megértheti-e Agnont az olyan olvasó, aki nem rendelkezik alapos bibliai és talmudi ismeretekkel?*

NYELVI ÉRZÉKENYSÉG

— Az író valamennyi regisztrét nem értheti meg, de valamennyire belemélyedhet, de ha rendelkezik bizonyos nyelvi érzékenységgel, akkor megsejti, milyen nagy író szól hozzá. Az igazi olvasó arra is képes, hogy „menet közben” megszerezze azokat az ismereteket, melyeket Agnon eleve feltételez az olvasó részéről.

— *Olvassák manapság Agnont, vagy inkább csak magyarulazzák?*

— Én azt tapasztalom, hogy valószínűleg Agnon-röneszansz van az olvasók körében. Azok a fiatalok, akik a gimnáziumban idegenkedtek a könyveitől, pár évvel az érettségi után — amikor már nem kötelező olvasmány —, valószínűleg rávetik magukat.

— A Habima színpadán egy Agnon-adaptációt adnak, a „Szipur pásut” című hosszabb novella dramatizált változatát. Egy ilyen előadás hozzájárul az Agnon-kultusz erősödéséhez?

AGNON — EGY KUPICÁVAL

— Feltétlenül. Olyan emberek is megízlelhetik — persze, csak egy kupicával —, akik nagy kortyokban soha nem fogyaszthatják. A vállalkozást ilyen értelemben hasznosnak tartom.

— *Professzor ur véleménye szerint Agnon művei alkalmasak a fordításra?*

— Teljes értékű fordítás nem képzelhető el idegen nyelveken, mert Agnon nyelvi bravurja éppen a sokrétegu utalásaiban van. És amire utal, az ismeretlen fogalmak összessége az idegen nyelven olvasó közönség számára. De írói világa olyan gazdag, hogy akkor is érdemes olvasni, ha csak 50 százaléknyi érték marad meg az eredetiből. Agnon olyan magábanálló jelenség a héber irodalomban, amely két évszázadban is csak egyszer ismétlődik meg.

BUCSU ERNSTER DEZSÓTÓL

PÉCS 1898 — ZÜRICH 1981

Székelny Mihály halála után a magyar-zsidó énekesgárda legkimagaslóbb egyénisége, Ernster Dezsó hagyott el bennünket. A pécsi zsidó kántor fiát regényes életpályája a legmagasabb csúcsokra vezette, rendkívüli nyomorban színlődő fiatal éveitől a világ legnagyobb operaszínpadjaiig. Első sorsdöntő sikerét 1917-ben — egy oroszországi katonavonaton aratta, ahová megszókefogolytáborból merészkedett fel, énekével annyira lenyűgözte a kőzököket, hogy azok pénzzel, élelemmel látták el és elősegítették szökését. A forrongó Péterváron keresztül átvergődött a határon és lerongyolódva, kimerülten ért haza Pécsre. Végigszolgálva a világháborút, Bécsbe került, hogy Manovardánál tanuljon. —

Első ízben egy német kisváros, Plauten színháza szerződtette, onnan jutott Wuppertalba és Duisburgba, míg fel nem táruáltak előtte Berein, az akkori Európa legnagyobb zenei metropolisa három operájának kapui. Forró sikerei színhelyéről Hitler elől Bécsbe, majd az Anschluss után Magyarországra menekült. — 1940-ben az OMIKE színpada nyujtszá számára menedéket, legnagyobb szerepeiben lép ott fel, — 1944-ben a Kasztner-csoporttal a berg-belsen koncentrációs táborba kerül, hol koncertjeivel a legnagyobb jótéteményt gyakorolja. „A hatás olyan volt — írja — amikor énekeltem nekik, hogy hozzá hasonló életben nem tapasztaltam. Talán soha annyira alázattal s oly odaadással nem énekeltem, mint akkor.”

Bergen-Belsenből öt hónap után kiengedik Svájcba, ahol elsőnek a bázei Opera szerződteti. Onnan hamarosan New Yorkba vezet útja, és 1947-ben már egy salzburgi operatársulattal turnéva ismertette meg nevét. Bruno Walter elragadtatva ajánlja be a Metropolitanba, ahol Toscaninivel debütál, s ahol 14 éven át aratja legnagyobb sikereit. Az amerikai sajtó a kor legnagyobb művészei közé sorolja. Közben a bécsi Staatsoper, Párizs, London, Zürich, Délamerika. Mintegy hetven szerepe között a „Varázsfuvola” fennkölt papja Sarastro. — Parsifal nemes lovagja Gurnemann, s a Fidelio hőrtönőre tükrözi vissza legmélyebben egyéniségét. Mélységes humanizmusa sugárzik valamennyiből, s nagy-szerű Roccója, melynek szerep-analízisével egyik fesztiválunkon is legnagyobb benyomást tett, világszerte nagy visszhangra talált. Budapestre számtalanszor látogatott el, s 1966-ban, miután véglegesen elhatározta visszavonulását az operaszínpadról, ott is fejezte be dicsőséges pályafutását. Megszegve szilárd elhatározását az operaszínpadról, ott is fejezte be dicsőséges pályafutását. Megszegve szilárd elhatározását, egy margitszigeti Varázsfuvola-előadást mentett meg: „bengrott” a betegsége miatt lemondott Sarastro helyett. Utolsó lak-helyén, Zürichben Borisz Godunov nagyszerű alakításával mon-dott búcsút a színpadnak.

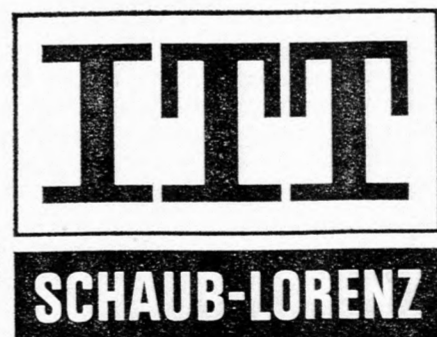
Az akkor még Budapesten ismeretlen művész első ízben kereken ötven évvel ezelőtt hallottam a berlini Staatsoperben. Kleiber vezényletével „A Rajna kincse” Faf

PATAKI LÁSZLÓ

(Folytatása a 10. oldalon)

AZ ITT SCHAUB-LORENZ A MULTBAN, MA ÉS MINDIG A VILÁG LEGJOBB TELEVIZIÓJA

**ÉPPEN EZÉRT
AZ EGYETLEN PONT,
AMELYBEN MI NEM
VERSENYEZÜNK
AZ AZ ÁR KÉRDÉSE!**

MINŐSÉG ÉS MEGBIZHATÓSÁG

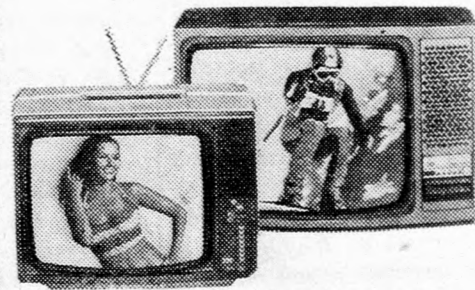

A VILÁG LEGJOBB TELEVIZIÓJA

Kizárólagos importőrje

kinori Ltd.

Tel. Avív, rechoy Perek 4,
Telefon: 621984, 624193

Kapható minden jobb elektronikai
szaküzletben.

ÉN, A SZALÁMI MEG A VALUTA

Írta: EFRAJIM KISHON

Mit érez az, aki élete alkonyán tér vissza oda, ahol egykor bölcsője ringott? Ugy érzi magát, mint az az ostoba, aki most keresi a főtérre, amit egy ember ötével ezelőtt vesztett el valahol. A jelenséget, ha úgy tetszik, tudathasadásnak is nevezhetjük. E sorok írója már alijízása óta érez ilyesmit: hasadt egyéniségnek vagy két harmada az idők során teljesen a Cionba hazatért néphez idomult, de egy idege harmada megrekedt valahol a múltban, a kopogós hangszlyu beszéd zöld mezőin, a Tátra-Mátra-Fátra fatáros dombjain. Lényem egy része menthetetlenül ott maradt elfeledett iskolák kiszáradt tintafoltjaiban, olyan helységeiben, amelyek nevét nem lehet héber betűkkel visszaadni anélkül, hogy szedő és korrektor egyaránt bele ne bolondulna...

Nem mintha itt tartózkodásunk 30 éve alatt akár egy perc is visszavágytunk volna a magyar időmát. Az új olék keserves útját alufiórt szintén röplüve tette meg. Immár végtelen idők óta jobbról-balra gondolkodom, s rég elmúlt felettem az a cháluci korszak, amelyben még a magyar szalámi volt a törzsi hozzátartozás ismérve. Az utóbbi évtized során még a gyomrom is megadta magát, feladta makacs ellenkezését a fekete olajbogyó, rostonsült bárány és a dupla adag chumusz iránt. Héber ember lettem s mind a 248 izemben — szép héber fordulat, amit az ulpán záróünnepélyen használnak a stréber tanuló. Kezdetben ugyan még étes magyarsággal fordultam álomban Dávid Ben Gurionhoz, de ma már északként néhai drága kishont-félegyházi nagymamám al is a Biblia nyelvén beszélem meg a dél-libanoni helyzetet...

Lelki átalakulásom egy későbbi szakaszában, amikor bensőmben az olajbogyó már békét kötött a szalámmal, úgy akarta a sors — pontosabban azok az európai tévéállomások, amelyek elhatárolták életem filmrevitét —, hogy visszaférjek magyar szülőházamba, ahol majd lefogadják eltűnt ifjúságomat. Elkísért kis családomban is: egyszer ne is kétszáz fős gyökeres palesztinai gyermek.

Flutazás előtt összeállítottam gyengülő emlékezőtehetségemmel eszaki jőhárom névsorát, eszébejövök pedig szorgalmasan gyakorolták a szép, illedelmes mondatot: „Légy szíves kérlek, lealássan”, amit Keleten úgy ejtenek, hogy „Nu”. Amint látják, utunkat gondosan előkészítettük.

Alig érkezünk Bécs érintésével a magyar határra, már feledhetetlen élményben volt részem. Miközben márkáimat 11.60-as hivatalos árfolyamon magyar forintokra váltottam át, megkérdeztem a pénztárosnő, gyakran látogatok-e ide. Amikor elárultam neki, persze édes szülem nyelven, hogy bizony 31 álló éve nem volt alkalmam erre járni, az olagadó síksze olyasmit mondott, amit itthon emberemlékezet óta nem volt alkalmam hallani:

— Hát én mondom, biztosított a rokonszenves pénztárosnő, hogy pompás a kiejtése.

Nem esoda hát, hogy Budapestre emelkedett hangulatban érkeztem. Amikor karavánunk behajtott a városba, amelyben életem első felét töltöttem, de amiből semmire sem emlékeztem, akkor volt részünk nekem és közleleti családomnak az első ámulatban annak láttán, hogy Magyarország fővárosában úgy nyüzsögnek a privát kocsi, hogy állandóan eldugaszolják a fútakat. Hamarosan kiderült, hogy minden negyedik magyarnak saját kocsija van, s már minden második magyar megkérve nyerte a harmad-kocsiját. Az igazság az, hogy kissé meg is sértődünk, mert így nem játszanak! A szabad világban a csesemő is tudja, hogy a népi demokráciában rettenetes a nyomor, de akkor tartás is ezt be, kéremszépén...

— Ezek kommunisták? — kérdezte kis feleségem — ezek burzsujok!

A Hilton luxusszállót a kékdunaparti Budapest legszebb történelmi terére építették. Amikor a szuperamerikai hotel előtt a taxiból kiszálltunk, odalokodott egy borotvátlan egyszínű és üvöltve kérdezte, van-e eladó valutánk, feketeáron persze.

— Uram, feletem néki megvetéssel, én félek az ilyesmitől.

A taxisofőr felvilágosított bennünket:

— Ez az ember kész örült, mert ha elkadják a fekete valutát, úgy üli le az öt évet, mint a pinty.

— Ugy is van, feletem, a törvény az törvény. Aztán megkérdeztem, mennyivel tartozom.

A sofőr udvariasan felelt: — 60 forinttal. De ha valutával fizet akkor fantasztikus árfolyamot számítok, egy márkát 21 forintjával...

Visszautasítottam a gyanus ajánlatot, ugyanúgy a testes portásé is, aki koffereinket cipelvén, a felvonóban parázsló szemekkel nézett rám, s így kért:

— Legyen, tisztelt uram, kissé szórakozott, s adja valutában a borraalót...

Két napon belül vakító fény világította meg az új szocialista valóságot. Laci, az én szerettet ifjú unokaöcsém, miután a szálloda előcsarnokában egymás nyakába borultunk, belső használatra szánt felvilágosításokkal szolgált. A falalkozás rendkívül megható volt, mert szerettet unokatestvémmel immár negyven éve nem találkoztam, mive sosem szíveltük egymást. Most úgy bőgtünk, mint a csesemők. Kezdetben ugyan azt hittem, hogy az én Laci-cím késik, mert hiába futkároztam negyedóra hosszát a néptelen hallban, őt nem láttam sehol. Végülis odafordultam egy bottal tipogó aggastyánhoz, s megkérdeztem, nem látott véletlenül a környéken egy fiatalembert? Kiderült, hogy Laci az aggastyán. Szent Isten, hogy megvénült, ez valami rettenetes. De az ördögbe is ő aztán engem igazán felismerhetett volna!

— Ugy emlékeztem, hogy ma-

gas és szöke vagy — motyogta a fogatlan Laci —, de már látom, hogy a füled a régi...

Ifjú unokaöcsém szempillantás alatt összebarátkozott a familiámmal, sőt a késő esti órákig elszórakoztatva csodálatos büvészműtávjokkal a gyerekeket. A játék úgy ment, hogy márká-érmekeket adtak oda neki, s ügyes ujjai közt ezek nyomtalanul eltűntek. Ámulatunk csak akkor csillapult, amikor rájöttünk, hogy távoli rokonaim és közeli barátaim legtöbbje mind megtanulta vésnégre ezt a hókus-pókuszot, ez a hobbjuk...

Ennek politikai oka van. Magyarország, mint mondtuk, rendkívül népi demokrácia, de itt valamivel több a humorérzék és sokkal több a szabadság, mint amennyit a receptek alapján elvárna itt az ember. Bármekkora lesz is a szabad világ polgárainak a családosa, az átlag-magyar nem is olyan szomorú. Talán azért nem, mert manapság már minden magyar a kormányához

fordulhat és nyugodtan közölheti, hogy Párizsba vagy Ujzélambba akar utazni, mire csodák csodája, minden ceremónia nélkül megkapja a kéthónapos kiutazási vizumot. Az ember csak ámul: miféle vasfüggöny ez? Ha Sztalin elvtárs látná ezt a polgári liberalizmust, forogna a sirjában, ami — mint ismeretes — a Krenl külső falában kapott helyet.

Az utazási korlátozások egészen más jellegűek. Ez bizonyára meglepi majd az olvasót: a valutával vannak problémák. A magyar kinstár ugyanis mindössze párszáz dollárt utal ki a Nyugatra vágó polgárnak, s ezt is csak három évben egyszer. Ha csak rövid, háromnapos tartózkodásra megy valaki külföldre, akkor évenként is megkap 12 dollárt, s háromórás látogatásokat pénzügyi szempontból akár havonta is lehet bonyolítani. Sőt, aki éppencsak át akar ugrani a határon és körül akarja futni az osztály vámépületet, az akár heten-

kint is megteheti... A valuta, ez itt a kérdés, a valuta.

Amikor Marx és Lenin elvtársak lefektették az egyenlőségben élő társadalom alapjait, amelyben ki-ki képességei szerint dolgozik és a mellékjövedelmeiből él, elfelejtették megemlíteni a dialektikus evolúció mögött megbúvó ideológiai motivációt, ami nem más, mint a proletariátus emésztő vágya valutára. Enn már kellemes budapesti tartózkodásunk harmadik napján felfigyeltem. Ekkor márt tudtuk, hogy valahányszor a vendéglőben a csodálatos vacsora végeztével kinyitjuk a pénztárcánkat és jól kiszámított, alattomosan hanyagunk megjátszott mozdulattal kitesszük a ropogós százmárkát, a helybeli vendégek ültükben megmerevednek, a férfiak lélegzete szaggatottá válik, a hölgyek felpattintják a pudriójukat és lázasan kezdenek szépítkezni, a pin-cérek kezéből lepotyognak a tányérok, s fülkésítő esőrpömpölésel törnek rapityára a valóság talaján...

— Mondd meg nekem, de őszin-

SZINEK ÉS HANGOK SZÉP UJ VILAGA
LESZÁLLITOTT ÁRON, MEGBIZHATÓ FORRÁSNÁL

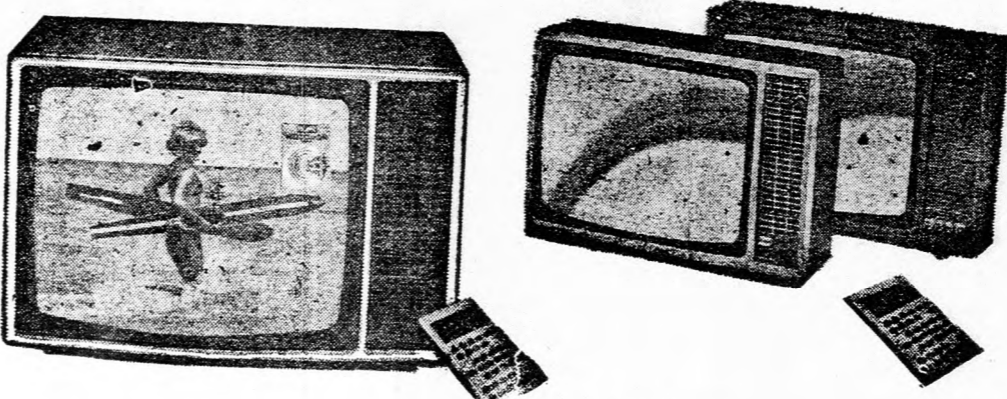
A STEREO «SHIRI»-NÉL HAIFÁN

JVC* TELEVIZIÓK

1981-ES MODELLJEI

20 incses nagyságban, PAL-SECAM módszerrel

Eredeti, a japán készítmények dísz, távirányítóval. — Jordániai és egyiptomi színes adások is vehetők. — Továbbá más televíziók, a német ipar javából:

NORDMENDE*

SANYO

JVC*

GRAETZ

SONY

ITT Schaub Lorenz

SAJÁT ÉRDEKÉBEN! VÁSÁROLJON CSAK MEGBIZOTT KÉPVISELŐNÉL

— „SHIRI”-NÉL

Azonnali szállítás • 5 részletfizetési lehetőség • Amig a készlet tart •

* Import, service és garancia Ampa által

STEREO „SHIRI” — az AMPA MEGHATALMAZOTT KÉPVISELŐJE

Régi, megbízható cég. Évtizedes szakértői munkájával nyerte el a közbizalmat.

HOSSZU IDEIG KISÉRI ÖNT

HAIFA, HERZL 59 • UJ TELEFON: 04-671273/4

VESZUNK ARANYAT

- Veszünk régi, vagy törött aranyékszert és ezüst tárgyakat, készpénzért, magas áron.
- Óriási választékban talál olasz modellű aranyláncokat, ékszereket - a készítőtől a fogyasztóhoz - előállítás áron.
- Régi ékszer helyett újat adunk a trade-in módszerrel.

AMSTERDAM
Derech Petach-Tikva 5, I. em.,
Kikár Hámosávot, Tel-Aviv.

tén — faggattam egy ízben Gusztit, annak idején az egyetemi válogatott labdarúgócsapat legkiválóbb jobbsszekötőjét —, miért éppen Nyugatra vágytok, nem pedig a szomszédos kommunista országokba, ahol pedig csak úgy nyüzsögnek a nyugati turisták?

Gusztit elképedve méregetett vastag szemüvege mögül, s tűnődve simogatta hófehér szakállát:

— Nem is tudom — motyogta. — Lehet, hogy elriaszt bennünket a nehézségek hiánya. Ha Bulgáriába akarunk menni, akkor nem kell egész éven át valutát kuporgatnunk, akkor meg mi az értelme? Azonkívül ott nincs sztriptíz. Nem, a Nyugaton jobb, halálán érdekes.

— Akkor meg utána miért jöttök haza?

— Hogy aztán megint elmehecsünk. Szeretünk elmenni...

Gusztit háromhétenként utazik ki. Legutóbb két felejthetetlen órát töltött egy déltiroli üdülőhelyen. Odacsúsztatam neki 20 dollárt az asztal alatt. Gusztit felkattintotta a kebelébe rejtett kicsiny hallókészüléket, s az elem mögé dugta a szent bankókat. Otlétünk alatt teljes pompájában megismertük a magyar géniuszt. A vén cigányprímás például, akinek haját megütötte a dér, s aki a csupatükör kávéházban hajnalig húzta nekünk, dús valuta-borraalónkat a hegedűjébe rejtette, a hangszer hasítékán keresztül, miközben fojtott hangon motyogott elfeledett imákat és friss valutaárfolyamokat. Attól fogva a hegedűt alig hagyta el hang, de a hegedű majd elhagyja egyszer Pestet és külföldre kerül...

Elmeséltem az új magyar társadalom beteges valutaszomját egy magasrangú aktivistának, aki kedves iskolatársam volt, pontosabban az édesapja, s ő harsányan kacagott az ügyön.

— No igen, a banda teljesen megőrült — mondta megbocsátó kaccal —, mesélik, hogy ma már mindenkinek van a házában valuta-rejtékhelye, minden drákói szigor és büntetés ellenére.

Összehajtogatta és párnázott írodaszékének rúgói közé dugta az 50 márkát, majd álmodozó pillantással közölte:

— Mexikóba megyünk 1985-ben...

Elbűsűztünk ettől a szép országtól, ahol a pasasok oly idegenek, a szavak és címek pedig oly otthonosak. Telisteli voltam emlékekkel és élményekkel, s ott-hagytam lényem eddig idegen harmadát, szakállt eresztett ifjúságomat, és meglepően sok valutát. Visszatértem hazai otthonomba és rettenetes kiejtésemhez, s azóta is úgy élek itt, mint-ha misem történt volna, bensőmben azonban kezdem irigyelni a dolgos magyar népet, mely anynyi viszontagság és útkeresés után végre meglelte életének igaz hivatását.

MOSKOVITS
ORTOPÉD MUNELY
30 évi gyakorlattal

Különleges sérvkötők (megoldja a legnehezebb eseteket operáció nélkül). Ortopéd fűzők, cipő-betétek, gumharisnyák, stb.

T.A. TSERNICHOVSKI 1 (Allenby-sarok). Tel. 281693
Piókok: Natanja, rech. Smilansky 13 (passzázs), telefon 053-38967. — Petách-Tikva rechov Chájim Ozer 30. — Rechovot, rechov Herzl 187.

KÖZÉLETI HIREK

● Drory Dávidot, lapunk belső munkatársát beválasztották a tel-avivi újságíró-szervezet vezető ségére.
● Akkón, az Idősebbek Klubja közönsége előtt Regös Klára elő adó művész szerepelt nagy sikerrel. Glückmann Irén vezette be az estét, Mann Magda, Kulcsár Ilus és Mahler Regina volt a háziasszony.
● A Bár Ilán egyetem kiadásában megjelent Menáchem Kad-dari professzor „Agnon — ráv házágnon” című stíluselméleti tanulmánykötete, amely 18 esz-tézet tartalmaz. A kötet ismerteté sére visszatérünk.

● Szombat délelőtt megnyílt a rámat gáni muzeumban Koigen-Patai Eva festményeinek kiállítá sa. Dr. Jiszráél Peled, Rámát Gán polgármestere mondott meg nyitó beszédet. A megnyitón meg jelent Simon Peresz Kneszet-kép viselő, a Munkapárt elnöke.
● Műsoros teast volt Jeruzsá lemben, a Chug Jocé Hungáriá ban, ahol Krausz Náftáli, a Máá riv belső munkatársa, Mordecháj Ben Chorin (Hering József), a Kol Jiszráél magyar adásának műsorközlője, Anatol Konstantin uj olé színművész és rendező és Friedman Meír működött közre,

valamint Bechnitzer Klári szavalt. Bevezetőt Fisch Abraham elnök mondott. Léb Lili, Ehrenfeld Várdá, Weisz Bluma és Weisz Lea volt a háziasszony.
● A Párizsban megjelenő Iro dalmi Újság hasábjain Barzilay István tollából méltatás jelent meg Naschitz Frigyes „Öt világ-rész költészetéből” című műfor dítás-kötetéről.
● A Bné Brit rend jeruzsálemi Jesájahu Press páholyának nő véri köre sikeres teadélutánt ren dezett. Árán Péter, a külügyminis ztérium vezető munkatársa „Fejezetek egy izraeli diplomata életéből” címmel tartott elő adást. Az előadót Braun László vezette be, a háziasszony Rosen berg Maca, Katz Ilonka, Jakab Jolán és Braun Erzsí volt.

EGYMÁS KÖZÖTT

SZEMÉLYI HIREK

● A család és a baráti kör tag jai melegen ünnepelték Weisz El lát a 86. születésnapján.
● Sok jókívánságot kapott Schönbrunn Izrael (Kuli), abból az alkalomból, hogy a hadsereg ben előléptették.
● Zircz László újságíró (Buda pest—Düsseldorf) az utóbbi két hetet Izraelben töltötte. Baráti körének tagjai nagy szeretettel vették körül.
● Szép külsőségek között tar tották meg Tel Avivban Hahn Alon bár micváját. A Bugrasov utcai templomban járult a Bár Mievá-ifju a Tóra elé. A vendégek szeretettel gratuláltak az ünne peltnak, az örömszülőknek, Uri és Rose Hahnak, valamint Jack Hahnak és Editnek, a nagyszülők nek.

● A kirját sauli temetőben az kárát tartottak Gottlieb Ben Cion, a Bét Máramaros vezetősé gi tagja és a Tronovoról elszár mazottak egyesülete alelnökének emlékére — a slosim letelével. Ráv Fraenkel, a Bét Márama ros rabbija és Czikk Nándor ny. iskolaigazgató mondott emlékbé szédet. Aznap este a Bét Mára maros templomban ázkára volt az elhunyt emlékére. M. Nativi, dr. S. Z. Kahane rabbi és Slomó Jákov Grosz Kneszet-képviselő, az intézmény elnöke beszélt. Az elhunyt fia, Elázár mondott ká dist és Ungár főként recitálta a Kél málé ráchámim imát.

ÖT ÉVE HALT MEG
Dr. FENDRICH ERNŐ

Az ötödik Jahrzeit alkalmából emlékezünk meg dr. Fendrich Er nőről, az izraeli magyar jisiv néhai vezető személyiségéről.
Az elhunyt Kolozsváron folyta tott ügyvédi gyakorlatot és ott kapcsolódott be a zsidó közélet be. Ifjúkora óta cionista volt, a Somér Hácáir értelmiségi köré nek egyik vezetője.
Izraelben a Mápám keretei kö zött politizált — egy alkalommal pártja képviselőjelöltje is volt —, de a legaktívabb tevékenységet a Bné Brit-rend tel-avivi Nordau páholyában folytatta, amelynek három alkalommal volt titkára.
Halála ötödik évfordulóján köz életi társai és baráti körének tag ja kegyelettel elevenítik fel dr. Fendrich Ernő emlékét.

A CION NÖEGYLET ÁLDÁSOS
TEVÉKENYSÉGEINEK MÉRLEGE:

Öt éve működik — a legna gyobb csendben, szinte észrevét lenül — a tel-avivi Cion nőegylet, amelyet annak idején néhány lel kes hölgy alapított. Célkitűzésük az volt, hogy segítsenek a rászó rultakon. Ennek érdekében min den követ megmozgattak, illetve aktivizálják a rendelkezésre álló erőket.
Adminisztrációs költségek nél kül folyik majd a munka, amely nek minden fázisát a teljes ön kéntesség jegyében végzik az asz szonyok. Rövid idő alatt kiépíté ték a kapcsolataikat és az önkén tes asszonyok gárdája bővült, de most is csak kevesen vannak.

Öregket, beteg embereket és sze gény, kiházasítás előtt álló lányo kat segít a Cion nőegylet.
Munkatársunk beszéltetett az egyesület vezetőivel. Elhatáro zták, hogy az inflációra való tekin tettel a jövőben az eddiginel na gyobb odaadással dolgoznak, mert nagy a szükség azoknál, akiknek megsegítése érdekében folyik a gyűjtő tevékenység.

A siker egyik titka, hogy a kis létszám lehetővé teszi a legszoro sabb együttműködést és a Cion nőegylet tagjainak egyszerűete nagy eredmények elérését teszi le hetővé.
Az öt esztendő alatt 1900 eset ben nyújtottak segítséget a rászó rulóknak. Ha csak a legutóbbi, 1980-as év mérlegét vizsgáljuk, mintegy 550 ezer fontot osztottak ki.
A megsegítettek köre szocioló giai szempontból nagyon széles.

Alapelvük a teljes diszkréció. Olyan embereket segítenek, akik nek személyi büszkeségét sértené, hogy a társadalom megsegítésére szorulnak. Munkájuk egyik leg-főbb jellemzője, hogy a Cion nő egylet nem várja meg, amíg hoz zájuk fordulnak segítségért. Fá radtságot nem kimélve informá ciókat szereznek és valósággal fel kutatják a segítségre szorulókat. A munkájuk nem kampányszerű. Nem pészách és ros hásaná előtt gyűjtenek, hanem egész évben, fo lyamatosan. Hétköznapi is segíté ni kell a rászorulókat — ezért a Cion nőegylet hétköznapi mód szerekkel tevékenykedik. De ün nepi érzés töltheti el hétköznapi is azokat, akik segítik és anyagi akkal lehetővé teszik a rászoru lók megsegítését.

KULDJÖN
PÉSZACHRA

VÁMMENTES IKKA AJANDÉKUTALVANYT
MAGYARORSZÁGI ROKONAINAK ÉS BARATAINAK

Megrendelések helyek:
HAIFA: Hácóhn Jákov, a HOH helyiségében, Pevsner 2, naponta (péntek kivételével) d.e. 9—11-ig, Tel. 667435. Lakás tel. 88824.
JERUZSÁLEM: Jeruzsálem könyvtár, Jávec utca 2. Tel. 02-233369. Üzleti órák: 9—1-ig és 4—6-ig. Kedden délután zárva. — TUZEX bonok is kaphatók.
TEL-AVIV: G. Kemény, Ben Jehuda 27. I. em. D.e. 9—12.30, d.u. 4—6.30 között. — Telefon 655052. Pénteken zárva.
BEER-SEVA: Frankfurter István, Hágemáut 49—51. Telefon 38701.
Levelezést kizárólag: G. KEMÉNY, Tel-Aviv, Ben Jehuda 27. címre kérjük.
IKKA az egyetlen vám- és minden egyéb költségtől mentes küldési lehetőség MAGYARORSZÁGRA. Sírpolások is befizethetők a budapesti zsidó temetőbe

TUZEX ajándékbonok kaphatók
Csehszlovákiába való küldésre

SÁJIS INBÁR

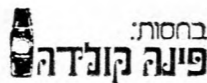
mindenfajta márvány és gránit konyhába és fürdőszobába templomba és intézetekbe minden színben és árnyalatban. Vállalkozóknak különleges engedmény. Bné-Brák, reh. Slomo Hámelech 7 (az új Peugeot garázzsal szemben) tel: 762011, 774961

JÉGREVÜ

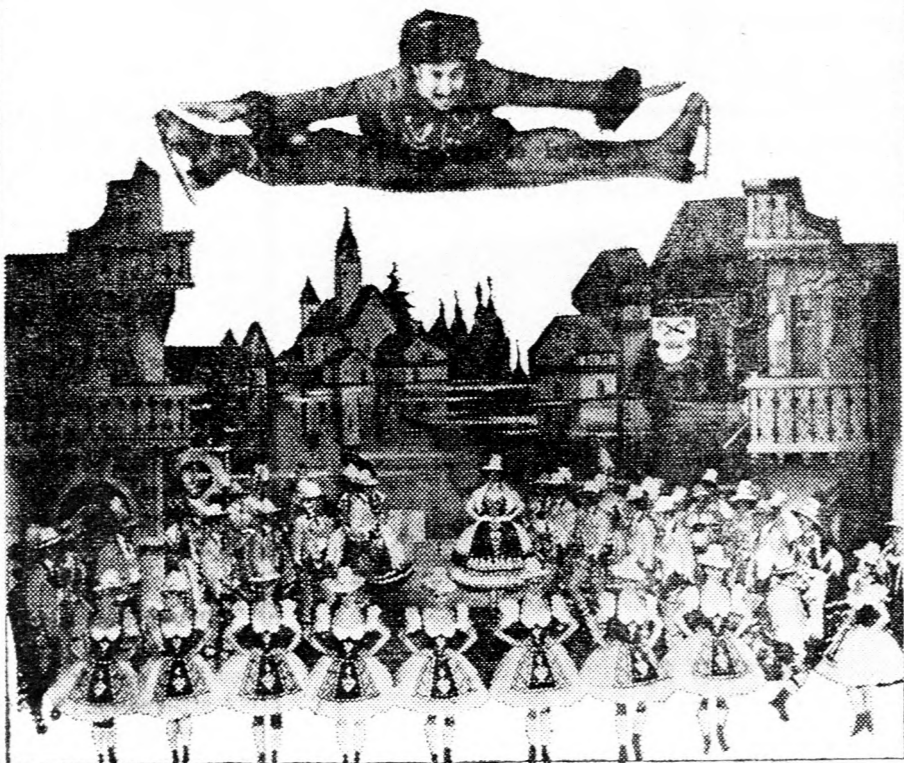
NAGY NEMZETKÖZI ELŐADÁS AZ EGÉSZ CSALÁDNAK

A PINAH COLADA védnöksége alatt

- 50 résztvevő
- Világbajnok és olimpiai bajnok egyéni számai
- 800 pompás öltözet
- 10 tagu zenekar
- Ritka élmény
- Csodálatos ünnepség

A MŰSORBAN:
Halló Amerika
Halló Dolly
Németországi vakáció
Szerelmi történet
Kazacsok
A vidám Bécs
Orosz egyveleg
Bajazzók
Kardtánc
Hollywood napjai
Az állatvilág
A kegyetlen tenger
My fair Lady
Hegedűs a háztetőn
stb.

Forró slágerek gyönyörű előadása, ami nem volt még Izraelben. Az előadásokat luxus-sátorban tartják, műjégen.

TEL-AVIV	HAIFA	JERUZSÁLEM
a Reading területén (Dizen-goff - Ibn Gvirol sarok) — 1981. máj. 6. Fizetési napp előestéjétől 1981. május 21-ig. Jegyek: Hádrán főterlesztő Ibn Gvirol 90, tel. 248787; Intézményeknek 248844 és a város többi jegyirodáiban. — Valamint Jaffán, Rámát Gánban, Bét Jámban, Cholonban, Herzlián és Petách Tikván.	Kirját-chájimi stadion. A pészáchi vakáció idején 1981. apr. 11-től — 1981. apr 25-ig. Jegyek: főterjesztő és intézményeknek: csak Kupát Haifa, Herzl 21, tel. 662244 valamint a Graber és a Nova Berger irodákban. Nánáirán: Serutá David, tel. 920330. Kármélien: a helyi tanácsnál.	csak egy héti! 1981. máj. 30-tól 1981. jún. 6-ig. Jegyek: intézményeknek Kláim iroda, reh. Sámáj 8, tel. 02-234061 és a Káhnán, Ben Naim irodában, reh. Jaffo 38, tel. 224908, Bét Se-mesben: a helyi tanácsnál.
HÁMERKÁZ HÁEZRÁCHl térségben PURIM UNNEPÉN csak 4 napig, március 19-től március 22-ig. Jegyek: Fő eladási iroda „Pargod” Passzázs UNICO, tel. 057-79836 és a „Mercur”-nál Racco passzázs, Dimonán, Arádon, Ofákimban, Netivotban a Mát-nészokban, Micpe Rámonban, Marchávimban és Szedótban a helyi tanácsoknál.		

— ASKELONBAN: a körzeti központba (a bíróság mellett) csak három napig, 81. márc. 28. — márc. 30. Jegyek: Askelonban a Chén hirdetőirodában (Hádár passzázs), tel. 22080. Asidóban, Jona iroda, Kirját Gában — a munkástanácsnál, a „Caszina elszáznál, a Kiszóban, RECHOVOTON: a Máchábi pályán csak 4 napig, apr. 1. — apr. 4-ig. Jegyek: a Lotusz Irodában, tel. 054-57260. Nesz Cionán, Jávnén és Rison Lóclonban — a munkástanácsnál. — CHEDERÁN: a Táchána Merkázittal szembeni térségben, csak három napig, 81. apr. 6. — apr. 8-ig. Jegyek: a Cnof mozi pénztáránál, Birjá-minán és Zichronban — a helyi tanácsnál, Párdész Chánán a Micháshában — CEMÁCH TIBERIAS: a Bét Bendel sportterem térségében, csak három napig, 81. apr. 27. — apr. 29-ig. Jegyek: a Jordán-völgyi körzeti tanácsnál, tel. 067-51421 a Tibériában, Bidur Hácáfon, tel. 067-22542. Bét Seánban — a közösségi központban, 065-88220. Afulán, Jodion Afula, — AJE LET HASÁCHÁRBAN: a kibucban, csak három napig, 81. május 2. — május 4-ig. Jegyek: az intézményeknek — Ajelet Hásáchárban, a kulturterem pénztára (Dávid Sáhár) tel. 067-37592. Kirját Smonán, a Médá 3 irodában, tel. 067-40106, 067-41159. Círon Grunbaum új letben, Metulán, a helyi tanácsnál. — NATANJÁN: a szd. Binjámin térségben, Jonatán isko la, csak 4 napig, 81. jún. 7. — jún. 11-ig. Jegyek: Morá iroda, tel. 053-30335, a Szignál Irodában, Kfar Szábán, Niszán, Or Aklván, a munkástanácsnál.

A HÉT CIKKE

EGY CSALÓDOTT IFJU VÁDIRATA

Salom Rosenfeld alábbi cikke a Maariv című héber napilapban jelent meg.

Vagy egy évvel ezelőtt találkoztam, akkor is véletlenül, Heinrich Bruder nevével. Akkor került nagy késéssel hozzám egy dokumentumkönyv, amelynek már a címétől is hideg futott végig az ember hátán, ha némi fogalma volt a náci mozgalomról és jelszavairól. „Deutschland erwacht” — „Ébredő Németország” volt a könyv címe, s benne cikkek és dokumentumok gyűjteménye, a szerzője pedig Heinrich M. Bruder.

Mint aztán megtudtam, Bruder a nyugat-németországi baloldali liberális iskola egyik legragyogóbb tollu publicistája, számos olyan könyv és tanulmány szerzője, amelyek megjelenése szinte minden alkalommal közéleti viharral járt.

Bruder — zsidó. Elejtrajza is nemzedékünk tipikusán zsidó elejtrajza: édesapja Buchenwaldból került haza, édesanyja Auschwitzból. Ő maga Kattowitzban született egy évvel a második világháború után, s mert szülei 11 éves korában kivándoroltak Németországból, ő ott végezte az iskoláit, az egyetemet is, s ott került radikális ifjusági mozgalmakba.

Bruder legújabb művének a címe „Idegen vagyok saját hazamban”, s a cím már maga is sokat elárul a könyv tartalmából. Magát Brudert sohasem üldözték az

új Németországban, senki sem bántotta a zsidósága miatt. Sőt, azok a baloldali körök, amelyekkel a politika terén együttműködött, egyenesen büszkék voltak a hozzájuk tartozására, talán éppen zsidó származása miatt. Ezt a barátságot sokáig hevitette a forradalmi, vagy forradalminak nevezett célokért közösen vívott harc tüze, de a tűz gyorsan lehadt a kezéről, amikor Bruder ráébredt arra, hogy a radikális mozgalmak szép jelszavai, a „szabadság”, „nemzeti felszabadulás” és „az önmeghatározás joga” minden népre, kisebbekre és törzsre érvényesek, éppen csak a zsidó népre nem.

Lassacskán kinyílt a szeme, s rádöbbent, hogy az anticionizmus és az Izrael-ellenesség nem más, mint biztosítószelep, amely arra jó, hogy a német fiatalok, az új Németország szüleit, a baloldali ideológia neveltjeit, akik a szelepek a segítségével juttassák kifejezésre antiszemita érzelmeiket, amelyeket alighanem már az anyatejjel szívtak magukba. Így született meg ez a dokumentum, amelyről itt szólni akarok.

„Mama kedvence voltatok, az is maradtatok”, hevenyészett fordításban ez az indítása Bruder „Jaccuse”-jének, az előkelő Die Zeit hetilapban három teljes oldalon megjelent vádiratnak. Szól pedig az addigi baloldali jobbarátaihoz.

A nyílt levél minden szava pörölycsapásként koppan azok fején, akik még a minap fegyvertársai voltak a fasizmus és a totalitarizmus elleni küzdelemben, s akiket ő most Izrael gyűlöletével vádol. Nem azzal a primitív, nyers, inkább a nyílt neonáciokat jellemző zsidógyűlölettel, amely ellen ezek a barátok is küzdenek, hanem az ufjajával, a kifinomulttal, a bonyolulttal, ami sokkal jobban illik politikai szemléletükhöz.

Nehogy hamis vádaskodással vádolják, számos példát idéz azokból a vitákból, amelyeknél ő is jelen volt, s amelyek során a vitázók nagyon megbecsülték őt, mint jó antifasisztát, de nem voltak hajlandók „Izrael államához fűződő cionista hozzáállását” akceptálni.

E tapasztalatok alapján, megvesztegethetetlen logikával és éles elemzéssel Bruder eljut ahhoz a klasszikus következtetéshez, amit sok zsidó filozófus már régen ismer: „Az antiszemita szindróma teljesen független a tárgyától. Nem a zsidók magatartása a döntő, hanem az az antiszemita lelki szükséglet, hogy el kell vetni mindent, amit a zsidók csinálnak.”

Jellemző epizód a sok közül. Berlinben találkozik egy fiatal szociális gondozónővel. Bemutatkozik, mire a nő azt kérdezi: „Őn az a Bruder, aki készült kivándorolni Izraelbe?” Bruder igent mond, a nő pedig folytatja: „Ugyan, mondja már, hogyan mehet egy baloldali ember Izraelbe?” Bruder válaszol: „Ezt majd magyarázom, mihelyt maga megtudja nekem magyarázni, hogyan

élhet egy zsidó Auschwitz után Németországban”. Pont.

Maró gunnyal ostorozza Bruder tegnapi ideológiai szövetségeseit, akik annyira tudják, szeretni a Harmadik Világ népeit, hogy forradalmár rokonszenvük fuvallata mind az öt világrészt eléri, persze mindig csak abba az irányba fujsza, amit a soros politika, az időszerű divat diktál:

„Sűrűn változó repertoároknak csak egy állandó pontja van: Palesztina. A világ egyetlen más földje vagy népe sem áll oly közel a szívetekhez, nem hevíti annyira a véreket. S e Palesztina-imádatoknak egyetlen döntő rugója van: hogy ott a zsidók az elnyomók. Ha nem ez lenne a véleményetek, soha se parazolnátok emmi érzelmet a palesztinaiakra. Ők szolgáltatták számotokra az alibit, amivel el lehet tussolni antiszemita indulataitokat.”

Mert Bruder szerint az antiszemizmus a nyugati kultúra legkisebb közös nevezője, a Vatikántól egészen a Kremligig.

„Mintán a születek úgy na pürendre tértek Auschwitz fölé, mintha csak természeti csapás lett volna, s miközben német bíróságok Anna Frank naplójának a hitelességét vitatták, a jobboldali propagandá pedig nemcsak ezt, de az egész zsidóüldözés meséjét hamisításnak mondja; miközben a háború után született német fiatalok legjobb vicce az, hogy hány zsidót lehet elhelyezni egy Volkswagen hamutárolójában, ti segédkeztek nyújtok Izrael elpusztításához, így folytatván, ha más eszközökkel is, Adolf Eichmann művét.”

Utam végére értem, haragomnak is véget vetek — fejezi be Bruder fájdalommal baloldali barátaihoz intézett nyílt levelét.

„Már nem bírom elviselni kormányozható nagyothallásokat. Már nem kívánom elmesélni nektek, amit születek eltitkolnak előttem, nem óhajtlak felvilágosítani benneteket, nem kívánok már a ti külön zsidó antifasisztákot” lenni, beteltem veletek.”

Ime egy ut vége, s egy új ut kezdete.

A kör, amely Heinrich Bruder számára 35 évvel ezelőtt Kattowitzban, vészországából megmenekült szülői házában kezdett ki rajzolni, ez év elején Jeruzsálemben zárult be. Bruder levont az ideológiai szürzavarok, a bántó, fájó élmények következtéseit és alijjazott.

Vagy egy évvel ezelőtt tette meg ugyanezt egy németországi zsidó lány, szintén vészországából megmenekült szülői gyermeke, Lea Fleischmann, aki keserves németországi megpróbáltatásait „Ez nem az én hazám” című, ott hosszú hónapokon át bestseller listák élén szereplő könyvében írta meg.

Sziből óhajtom, bárcsak „a hamis bálványtól” menekülők lehétek meg itt, új otthonukban sokat bántalmazott lelkük nyugalmát.

ERDŐ-KORONA JERUZSÁLEM KÖRÜL

— Riport a magasodó fák árnyékából —

Most láttam életemben először zsidó erdészt.

Valamikor Erdélyben, Gyergyószentmiklóson laktam és ott ismerkedtem meg ezzel a furcsa és az én szememben romantikusnak tűnő mesterséggel. Járni az erdő... óvni a fákat... ügyelni egészségükre, növekedésükre — gondoskodni jövőjükéről. Nem tudom miért, de minden erdész deli természetű, erőteljes férfiak képzeltem el, szinpadias sőt tét zöld egyenruhájukat és cifra ferdéskalapjukat pedig örökké irigyletem fölük. Napi elfoglaltságuk kissé a homályba veszett, de annyit tudtam róluk, hogy ők a havasokhoz tartoznak, a nagy erdők pedig hozzájuk. Ennyi elég volt ahhoz, hogy csodáljam őket.

Most elegáns öregúr áll előttem, magas nyúlank természet, kifinomult arcú, friss fiatalos mozgás. Mestersége: erdész. Itt Izraelben. Alapfoglalkozása botanikus. Emigrálási éve: „valamikor a kezdet kezdetén”. Gottfried Avram, mert róla van szó, szintén erdélyi származású és ahogy ő mondja, „engem is a Kárpátok lenyűgöző hegyei, szép séges erdői tanítottak meg a természet szeretetére. Mert ezzel kezdődik a mi mesterségünk. Aki nem szerelme a természetnek, az abból soha jó botanikus nem lehet.”

Kolozsváron végzett, tanárskodással kezdte pályafutását, de az iskola szűkített világa korlátozottnak és korlátozóknak tűnt a számára. Kikérezkedett „a terpre” a szabad természetbe, mert egyszerű földmunkás és vezető kertész, majd az erdési hivatalban kötött ki. Akkor még azt hitte, hogy ez is csupán egy kurta epizód lesz az életében. Nem így történt... És az, hogy nem így alakult, és véglegesen az erdők világához kötötte életét, ma már clegedettséggel tölti el.

Nem is csoda. Hiszen Izraelben az erdő, a liget, a havas fogalma egészen más takar, mint Európában, vagy Amerikában. Itt az erdő — élet. Az erdő, — a megtermékenyített föld. Itt az erdő, — a holnap...

FURCSA TÉRKÉP —

KONVENCIÓS JELEK

NÉLKÜL

Mindent ki tudná jobban mint ő — Gottfried Avram? Töle hallottam azt a régi nagyon régi mesét, amely úgy végződött, hogy „s akkor a Mindenható csodát mivelt és a sivatag közepén; ahol csak homok volt és mindenhol csak homok, és ahol a Nap tüzi, a könyörtelen fényes Nap sugara égetett, ott megszületett egy darabka árnyék. Igazi árnyék, szürke mint a pirkadó hajnal és hűvös mint az esti szellő. Mert kinőtt egy fa, hosszú törzsű, gazdaglombozatu, koronás fa, amely árnyéket vetett és az életet hirdette a sivatag közepén”...

Igy a naiv, ókori mese a maga egyszerűségével és tanulságával, ahol fa, ott árnyék, ahol árnyék ott élet...

Es ugyancsak ő mutatott meg egy térképet. Egy másarcutú térképet, mint amibe szokott a szemünk. Hiányzanak róla a földrajzi vagy politikai térképek konvenciósi jelei, nincsenek berajzoltva az utak és vasutvonalak kanyargó utjai, a nagyvárosokat is apró pontocskák jelzik, csak úgy mellékesen. Mert a térképen két szín dominál, a sárga meg a zöld. Nem volt nehéz kitalálni, hogy mit jelképez ez a két ellentétes

árnyalat, a sárga, a homokos sivatagos, benemültetett, azaz még pusztaság területet, a másik pedig nem csak a zöldellő mezőket, a termőföldet, hanem az erdőséget is. Azaz elsősorban az erdőségeket. Hiszen ez a hivatal az erdősítés problémáival foglalkozik. Azaz országos méretekben koordinálja ezt a látnoki tervet, amely szíviós munkával, és ezernyi akadályt legyőzve valósul meg.

„Nem gyorsan, de biztosan” — mondja Gottfried. — Persze most is a Keren Kajemet az erdősítés egyik erőssége, mozgató ereje, megvalósítója, de ma már több más hivatal és zsidó szervezet bekapcsolódott ebbe a munkába.

MEGKÖTNI A HOMOKOT

Hogy mi a különbség egy európai és az izraeli erdősítési munka között? — Hihetetlenül nagy. Leegyszerűsítve a kérdést: Európában az Isten adta a bérceket szűz erdőit, a havasok mértetlen mennyiségű fáját — Izraelben pedig minden egyes centiméterért meg kellett verekedni. Az országépítő úttörők egy erdőségek fölött, zöld területektől kipuhtított tájat láttak maguk előtt. Az egykori, ókori erdőknek csupán nyomai maradtak, a sivatag sivársága uralta a dombokat, völgyeket, lapályos vidékeket. Ezt a homokot kellett megkötni, ezt a sárga, sivar tájat kellett zöldde varázsolni.

Eleinte a palántákat, a csemeféket is importálták. Görögországból, Szíriából, Romániából hozták, vagy ajándékba kapták. Mert mondanunk sem kell, hogy az úttörőknek, tehát az erdőültetőknek csak álmaik voltak, pénzük nem.

Izraelben tehát minden egyes csemefét emberi kéz dédelgetett, óvott, ültetett el. Aztán úgy gondolták, mint a törékeny kisgyermeket. Minden egyes fát ismeretek, növekedését számon tartották, elpusztítását, vagy kiszáradását meggyászolták.

Mert az erdő nem csak az árnyék forrását jelentette, hanem a homok lekötését, a talaj megváltoztatását, sőt később, az időjárás alakulásának megjavítását is...

Izrael fát a világ zsidósága ajándékozta az államnak. Hiszen a Keren Kajemet és más zsidó szervezetek az öt kontinens minden részében gyűjtötték a pénzt a fák ültetésére, a nagy álom megvalósítására.

UJ OFFENZIVA

A NEGEV ERDŐSÍTÉSÉRT

A Keren Kajemet direktóriumának vezető elnöke, Mose Rivlin, épp a héten jelentette be, egy újabb erdősítési offenzíva kezdetét. A tervek szerint, az ország fővárosa, Jeruzsálem, a város múltjához és nevéhez illő erdő koronát kap, amelyben a zöld valamennyi árnyalata képviselve lesz és a Közelkelet legvonzóbb, legszebb fái díszítik ezt az élő koronát. Ugyancsak ennek az új elképzelésnek a részét képezi, nagy városi parkok létesítése Cifa ton, Názarethben, Slomiban és a gálili Chacorban.

— De a legnagyobb jelentőségű munka, szerintem az — mondotta Gottfried Avram —, hogy az erdősítési offenzíva keretében a déli pusztaságok felé nyúlunk a térkép sávjai. A Negevben ültetnek el újabb százezer facsemefét, aztán ismét fázezet — összesen 20 millió fát! Ami valószínűleg „zöld forradalmat” fog jelenteni és mind kisebb terüle-

tekre szűkül össze a negevi pusztaság. Ezzel valóra válik Ben Gurion látnoki álma, a Negev termőföldde való átalakítása, az intenzív erdősítés segítségével.

Izraelben az erdők emlékeztetnek a hősi halottakra; erdőséteket neveznek el az adakozókról és a jelentős történelmi eseményekről, susogó árnyékos ligetek viselik az országépítésben kitűnt személyiségek nevét. Igaz, nem csak az ő nevüket, hanem az adakozókét is. Ezzel kapcsolatban, Gottfried Avram elmondott egy kedves, és igen jellemző történetet.

A CSERÉLHETŐ

NEVETÁBLÁK

A facsemefét vásárló-adakozó amerikai zsidók zöme Jeruzsálemben akarja látni a maga fáját, a maga erdejét. Mivel az ország különböző területeit szintén erdősíteni kellett, nem tudták minden esetben teljesíteni az amerikai óhajokat. Így aztán Jeruzsálem egyik festői részében ki jelölték egy „csere-erdőt”, pontosabban egy olyan erdő-részletet, amelynek bejárata előtt, egy gyorsan kicserélhető márvány-tábla-tartót állítottak fel. Amikor, mondjuk, megérkezett mister John Lewis, Los Angelesből és látni akarta az általa adományozott erdőt, akkor Lewis úr arany betűs táblája hirdette a nagylelkű adakozó nevét. Másnap azonban megjelent Green úr is a feleségével. Mit volt mit tenni? — Nem mondhatták meg neki, hogy az általa adományozott erdő valahol, fent egy eldugott völgyben rejtezik. Hiszen az volt a szigorú kikötése, hogy csak akkor adja a pénzt, ha az ő erdeje szintén a Szent Ávra szivében lesz. Ez az óhaja teljesült is... Igaz, csak egy napra, amíg kicserélték a név-táblákat, és így az ő neve szerepelt Lewis erdeje előtt... A kis ártatlan csalást megbocsátja a történelem. Hiszen a lényeg, a felnövő, lombosodó, árnyéket vető, földet megkötő új erdő, szépsége, örömet lehellő látványa, holnapot idéző ereje.

Ma már Izrael területének mintegy 27 százalékát fedik be az erdők, gyümölcs-ligetek, fásított területek, parkok, „fa-iskolák”, csemefé-nevelők, ahol a nálmafaktól kezdve egészen az őszi fenyőkig mindenféle és fajta fa-csemefé megtalálható. Sok helyen még mindig a régi pionír rendszer szerint erdősítenek, azaz előbb virág-cserépből növesztik felmérésre a holnap fáját, majd eltörik a cserépet és földdel együtt helyezik a homokba vályt lyukba a csemefét. A fültetés nemes és szép munkájában évente sok tízezer diák és gyermek vesz részt, aminek nem csak nevelő jellege van, hanem nemzetgazdasági jelentősége is.

... Irigylem az erdészeket és mindenkit, aki ebben a teremtő munkában részt vesz. Hiszen, ha jól meggondoljuk, a mesebeli Mindenható csodáival határos alkotást valószínűleg meg, ezek nyomán megszületik „az árnyék, amely olyan szürke, mint a pirkadó hajnal, és hűvös mint az esti szellő”...

DÁNOS MIKLÓS

„MAGDA”

fogászati laboratórium
Protézisok sürgős javítása
fél óra alatt — Nyugdíjasoknak 25% engedmény.
TEL-AVIV, BALFOUR 27

PÉNTEK

- 15.00: HUCKLEBERRY FINN KALANDJAI — „A per” (Színes)
- 15.25: A SZOMBAT FOGADÁSA
- 17.50: Arab játékfilm
- 20.00: A SZOMBAT BEKÖSZÖNTESE — Purim ünnepe a marokkói zsidóság körében. Muci és Alizá Aviv purimi dalokat adnak elő ladino nyelven. Levezeti: Jákob Bánaj.
- 20.15: HANGOS HETI HIRADÓ
- 21.15: „KELLEMEK SZORAKOZÁST!” — Meni Peér és vendégei.
- 22.15: „AZ ÁLOMKUFÁROK” - II. rész: Johnny kettős küzdelmet folytat: igyekszik megmenteni házasságát, valamint megalapozni a filmstúdió jövőjét. (Színes)
- 23.50: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

ISKOLATEVÉ

- 8.10: Könyvrészlet
- 8.30: Természetrészlet
- 9.00: Állampolgárság
- 9.20: Matematika a 8 oszt-nak
- 10.10: Judaisztika
- 10.30: Zeneóra a 4-6 oszt-nak
- 11.10: A varázssapka
- 11.30: Purimi műsor
- 12.00: A marokkói zsidóság
- 12.30: Vonóhangszerek
- 13.00: A marokkói zsidóság
- 14.00: Szabadgyetem

HABIMA

Tel-Aviv, szombat, március 14, 19.00, 21.30
 „A KIS TEL-AVIV”
 A kisteremben
 „AZ ANARCHISTA”

GLÜCK

az ismert szakember
TAPÉTA — P.V.C. ragasztás.
 NAGY VÁLASZTEK
 RAMÁT-GAN,
 RECHOV HAROE 7,
 TELEFON: 720807

ARANY VETELE ÉS CSEREJE!!!

Jegygyűrűk — munkabér nélkül

Rég ékszerek becserélése új modellekre * Angliai antik ékszerek érkeztek * Erdemes ellátogatnia hozzánk
 TEL AVIV, RECH. HAJÁRKON 112. TEL. 03-294125

ÖRÖMMEL KÖZÖLJÜK, HOGY MEGNYITOTTUK
 ÚJ OROSZ ETTERMÜNKET-BÁRUNKAT

KAZACSONK

Finom orosz konyha * Hordós sör * Házias légkör
 Örömmel megvendégljük Önöket, naponta 11-től éjjel 1 óráig * Viszontlátásra a Kazacsokban

Tel Aviv, Kikár Málché Jiszráel, szd. Chén 52 (a tel-avivi városházával szemben), tel. 03-261300

- SZOMBAT**
- 18.02: A CSODÁLATOS VIRÁG — Uj, színes sorozat.
  - 18.30: VESZÉLYES JÁTÉKOK — Dokumentumfilm. (Színes)
  - 20.00: A SZOMBAT KIMENETELE. „Nigunim” Ruchámá, Náchum Abász, Zácharjá Bleicher és a „Ságririm” együttes előadásában.
  - 20.30: MÁBÁT HIRMAGAZIN
  - 21.00: Közérdekű közlemények
  - 21.05: SPORHTHIRADÓ
  - 22.05: DALLAS — „Családegyesítés” (I. rész) — Bobby Las Vegasban találkozik Garryval és rábeszéli, hogy térjen haza. Otthon lánya, Lucy meglepetést okoz neki... (Színes)
  - 22.55: QUINCY — „Holttestek az eső után” (Színes)
  - 23.45: Egy mondat a Szentírásból. HIREK.

I. MŰSOR

7.07: Reggeli koncert, 11.15: Elemistáknak, 12.05: Villa-Lobos műveiből, 13.00: Könyv és klaszikus, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: A szombat fogadása, 16.05: Klasszikus számok, 17.00: Irodalom, 17.35: Oléknak, 20.05: Pénztek esti hangverseny, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Reggeli zenés magazin — 12.05: Balesetmegelőzés, 12.30: Szombati sportesemények, 14.10: Még egy hét, 16.10: Érdekes émberekről, 17.05: Külpolitika, — 18.05: Kivánságműsor, 20.05: Ima és dal, 19.05: A héten történt, 21.05: Spanyol románcok, 22.05: Nyomozás, 23.05: Párbeszéd, — 0.10: Éjjeli csillagok, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

9.05: Reggeli ünnepség, 11.05: Hazulról, 12.05: Sofőröknek, — 14.05: Péntek délután, 15.05: A Beatles története, 16.05: Argentin

Keresünk ÉKSZERESZT VAGY ÖTVÖST

Havi fizetés- vagy káblánut-alapon, jó feltételek mellett
HÁMERKÁZ HECHAJFANI
 LAJÁHALOMIM B.M.
 Kirját Elézer, Haifa
 Tel. 04-537285

BUCSU ERNSTER DEZSÓTÓL

(Folytatás a 6. oldalról)

nerjében — (Alpár Gitta, mint kötelhálón uszkáló rajnai sellő) és jó harminc évvel később Izraelben Fidelio Roccóján kívül 1961-ben, szintén híres szerepében, „A kékszakállu herceg várja”-ban, mint New-Yorkban, nálunk is forró sikerrel.

Utóljára 1972-ben Zürichben találkoztam Ernster Dezsóval, néhány hónappal Klemperer Ottó halála előtt. A teljes visszavonultságban élő mesternek egyetlen igaz barátja volt, aki elkísérte őt minden londoni koncertjére. Győnyörű megjelenése, elragadóan bájos egyénisége meghódította a zürichiakat is, akik szívükbe zárták egykor oly nagyszerű énekesüket.

„Ernster Dezsó az a művész — írja kitünő biográfiájában Fábrián László —, aki életével is hitet tett a művészet magasrendűsége mellett: mint magánember épp úgy megfog egyéniségének varázásával, mint a színpadon. Csak azért vezethette el az operaművészet olyan magaslataira, ahol elmondhattuk Sarastro szavaival: „Itt megtisztul a lélek s e csarnokok mélye szent”. Ezt a sarastroi hitet, magasrendű humánumát sugározta Ernster Dezsó több mint négy évtizeden át minden alakításával.”

Legmeghittebb barátját, Otto Klemperert ő kísérte ki egykor utolsó útjára a zürichi zsidó temetőbe, ahol most sirhantja közelében örök álmát alussza.

tinai népdalok, 18.05: Sajtókonferencia, 19.05: Kamarazene, — 21.05: A gyepen, 22.05: Slágerek, 0.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

1981 március 14, szombat
 5741 Adár-Bét 8.

I. MŰSOR

8.05: Művészlemez, 9.00: A tudomány világa, 9.25: Rádiójáték, 10.10: A jeruzsálemi szimfonikusok felvételeiből, 12.05: Hangjáték, 13.00: A színház világa, 14.10: Gyerekeknek, 15.00: Kamarazene, 16.30: Brahms élete, 17.35: Oléknak, 20.05: Hárfaszámok, 22.05: Rádióvíta, 23.00: Modern muzsika, 0.10: Éji zene, 1.10: Hátikvá.

II. MŰSOR

8.10: Kedvelt lemezek, 9.05: Humoros számok, 11.05: Téli találkozás, 12.05: Más szemzőgberekről, 13.05: Hanglemezek, 14.10: Érec-jiszráéli emlékek, — 15.04: Futballmérkőzések eredményei zenevel, 18.04: Az ügy elintézés alatt, 18.31: Sport, 20.20: Hanglemezek, 20.45: Sporthiradó, — 21.05: Közelkeleti magazin, — 22.05: Mólavé málká, 23.05: A rádió, tévé és sajtó kulisszái mögött, 0.10: Dalok egy témára, 1.10: Hátikvá.

A HADSEREG RÁDIOJA

8.05: Csodás dalok, 10.05: Sosáná Dámári énekl, 11.05: Sajtókonferencia, 12.05: Rádiójáték, 13.05: Interjú, 14.05: A Beatles története, 15.05: Régi kedvelt dalok, 17.05: Katonák beszélgetnek, 18.05: Jigál Alon emlékezete, 19.05: Slágerek, 21.05: Hangversenyek, 22.05: Könyv és klasszikus, 23.05: Színházi összeállítás, 0.05: Éjjeli madarak, 2.05: Tarka műsor reggel 6 óráig.

KIRJÁT CANZ, NATANJA
 Tel. 053-22372, 03-779897
 A vallásos család ideális üdülője pészachra

CFATI GYÓGYSZERTÁR
 keres
GYÓGYSZERESZT/NŐT
 Jó feltételek és lakás (Nyugdíjas is lehet)
 Tel. 03-419662, 067-20384

CIRCLE OF TWO
RICHARD BURTON
TATUUM O'NEAL

A tiltott szerelem édes, meg-rázó története — Gil Dassinn rendezésében * Országos bemutatkozó szombat estétől

„GÁT”
 Tel-Aviv

„OÁZIS”
 Rámát-Gán

Péntek este 22 óratól

50% -IG TERJEDŐ ENGEDMÉNY
A TÉLI VÉGKIÁRUSÍTÁS

EGYSZERI AKCIÓJA SORÁN

MINDEN NŐI ÉS FÉRFI TÉLI RUHADARAB
50%-IG TERJEDŐ ENGEDMÉNNYEL,
RÖVID IDEIG, AMIG A KÉSZLET TART

MATZKIN DIVATHÁZAK HÁLÓZATA:

TEL AVIV:
 Dizengoff 101, Allenby 74, Náchlát Binjámin 44
 JERUZSÁLEM: J. Lewy, Rechov Jafó, Binján Háámudim
 HAIFA: Rechov Herzl 37

NORDMENDE
AMCOR

SZÍNES TELEVÍZIO
 A LEGKIVÁLÓBB EURÓPÁBAN

NORDMENDE
 most azonnali szállításra!!!

PRECEDENS NÉLKÜLI OLCSÓ ÁRAK

FOODLORD — AZ AMCOR MIXERE
 most 1472 sekellel olcsóbban (40% kedvezmény)

TOASTER KÁLYHA (TOASTER OWEN)
 907 sekellel kevesebb, példátlan kedvezmény
 Az akció alkalmából s a nagyközönség kényelmére

az AMPA FIÓKJAI NYITVA TARTANAK
 szombaton este is 6.15—10.00 óráig

Jöjjen kedve feleségével, leülünk és elbeszélgetünk egy pohár kávé mellett.

JERUZSÁLEM — Jaffa 30
 TEL-AVIV — Pinkász 48
 HAIFA — Sábta Lévi 25
 BEÉR-SÉVA — Herzl 110

48 ÓRAN BELUL

ELSŐRENDÜ KIVITELEZÉS * KIVÁNSÁG
 SZERINTI SZINVÁLASZTEK * GYÁRI ÁRAK
MÁRVANY GRÁNIT A KONYHÁJÁBAN

GRÁNIT HÁCAMERET

Üzem: Cholon, Ézor Hátáaszjá, Hámánor u. 50, tel. 806766
 Iroda: d.u. 4-7-ig, Tel Aviv, Ibn Gvirol 144, tel. 448123

KERES ZENÉSZEKET

AZ 1981/82 KONCERT ÉVADRA
 a következő feladatok betöltésére a zenekarban:
 * MÁSODHEGEDŰS
 * HEGEDŰSÖK
 * VIOLISTA — szólamvezető helyettes
 * GORDONKÁS — szólamvezető
 * MÁSODFUVOLA és PICCOLO
 * TROMBITA — szólamvezető
 * KÜRTÖS — szólamvezető helyettes

A bemutatkozás Beér Séván lesz 1981. április 6-án, hétfőn, amelynek során szóló-számot kell eljátszani, egy szerzeményt kísérettel, valamint részleteket a zenekar repertoárjából.

Az érdekeltek forduljanak írásban, életrajz és ajánlások csatolásával, az Izraeli Szimfonieta zenekarhoz, Beér-Séva. P.O.B. 4350 BEER-SEVA 84299

WIZO * HAIFA

Moria 50
 1981 március 22-én, vasárnap
 délután 4.30 órakor
PURIMI KARNEVAL
 Hozzák el gyermekeiket, unokáikat!
 A szórakozásról Gáti Julika, növendékei, Löwinger Ilonka és mások gondoskodnak
 Tombola, büfé, meglepetések!
 Háziasszonyok:
 Roth Mirjam, dr. Spielmann Jenőné, Weiner Anni

Jómegjelenésű, kulturált
74/172 FÉRFI
 jóalaku, csinos, magyarajku
PARTNERNŐT KERES
 „Igaz barátság” jeligré,
 Tel Aviv, POB. 831

Gazdaságos fatányéros otthonában
KÓSTOLJA MEG A

UTÁNOZHATATLAN KÁBÁBJÁT!
 „Giony” kábáb toasterben, grillen vagy tepsiben józól, mintha szén-sütőn készülné.
 „GIONY”-FELE KÁBÁB ÜNNEPI ÉTEL
 Felvágott és hús
 Eladás nagyban és kicsinyben

GIONY & RETTA

Rech. Hillel Házákén 8,
 Tel Aviv, tel. 656610
 (Az Allenby mozi mögött)
 Vasárnap délután zárva
FIGYELEM! — Akik össze-gyűjtöttek számlákat 1000 se-kel értékben, egy rud Giony számlát kapnak ajándékba.

הפלת חוקי-הגולן

אין איש מטיל בספק כי קיים קונסנזוס לאומי לגבי השכיבות הגולן הרצון להחזיק בו — לכך אין צורך בהצבעה, בכנסת. ידוע גם כי המדובר כאן בראש וראשונה בעניין בטחוני. ממדרגה ראשונה. השאלה היא רק זאת: האם במצב הנתון מן ההכונה הוא לתת יבטוי הפגנותי להסכמה לאומית וזאת כפי שנעשה במקרה של "ירושלים" היה זה חוסר אחריות לאומית להתעלם מן הנסיבות ולחזור על אותה פרשה. שתוצאותיה, במקרה שני זה עלולות להיות חמורות יותר. חוקים, דווקא מפני שקדם לה עניין ירושלים, היה מקובל הרישם כי ישראל אינה מוכנה ללמוד לקח מדבר.

אילו ייש לראות בהפלת הצעת החוק — סיפוח הגולן צעד מפורסם ותבונה מדינית — מה שחסר לנו פחות מכל הוא אותה תבונה בינלאומית: הריפה עדינית, שהיתה צפויה עקב קבלת החוק שהיו עשויים סיעת ה"חידה" אין זה חתור על הגולן — אלא התחשבות מדינית בנסיבות שלא תמיד נעני מה אך התחשבות מניחלת מדינית בלבד.

SZOMBATI NAPTÁR

1981. március 13, péntek
5741. Adár-Bét 7.

Gyertyagyújtás:

Jeruzsálem	5.07
Tel-Aviv	5.25
Haifa	5.17

1981. március 14, szombat
5741. Adár-Bét 8.

SABÁT ZÖCHOR

A szombat kimenetele:

Jeruzsálem	6.21
Tel-Aviv	6.19
Haifa	6.22

A HETI SZIDRA: VÁJIKRA

„VÁLASZTÁSI MEGVESZTEGETÉS”

Gád Jákobi, a Kneszet gazda ségi bizottságának elnöke, tegnap azt mondta, hogy az idei költségvetés deficitje 15 milliárd sekel lesz, a kereskedelmi mérleg deficitje pedig a jövő évben 5.5 milliárd dollárral fog növekedni.

Jákobi szerint a pénzügyminiszter gazdaságpolitikája „választási megvesztegetés” és gazdasági zűrzavarhoz vezet.

Jákobi sajtókonferencia keretében ismertette a Máarách véleményét a pénzügyminisztérium politikájáról.

A Kneszet, egyébként, kedden a késő esti órákban első olvasásban jóváhagyta Aridor adóreform javaslatait.

Az el nem kötelezett államok a Perzsa-öböl háború befejezéséért

Az el nem kötelezett államok szervezete kezdeményezést tett a Perzsa-öböl háború befejezése érdekében.

Genfben tegnap megbeszélést tartottak Kuba, India és Zambia külügyminiszterei, továbbá a PFSz megbízottja arról, hogy milyen lépések szükségesek, azonban nem jutottak megállapodásra.

Időközben Irák, a háború ellenére, növeli kőolaj-exportját. Beirutban közölték, hogy a jövő hónap elején felújítják a kőolaj áramlását az Irák-Tripoli vezetékben, amikoris naponta 400 ezer hordó kőolaj kerül Tripoli kikötőjébe. Ezzel az iraki kőolaj-export napi egymillió hordóra emelkedik.

UJ KELET

FÜGGETLEN NAPILAP

6770 Tel-Aviv, Hárakevet 52
Tel. 330011

Főszerkesztő: S. HIMMELFARB

A szerkesztőség nem felel a hirdetések tartalmáért. — Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

12. 1981. III. 13.

Amerika nagyteljesítményű felderítő gépeket szállít Szaudiának

Az amerikai kormányzat elhatározta, hogy négy nagyteljesítményű riasztó- és felderítő repülőgépet szállít Szaudiának, valamint jelentős módon kibővíti egy Vörös tenger-menti egyiptomi légitámaszpontot.

A Szaudiának szállítandó felderítő gépek mindegyike 400 millió dollárba kerül és a világon létező legkorszerűbb típusú gépek. Ez a felszerelés lehetővé teszi, többek között Szaudiának, hogy 800 kilométeres körzetből nyomom követhesse az izraeli légihaderő tevékenységét.

Az amerikai kormányzat azzal indokolja a gépek szállítását, hogy Szaudia felkészülhessen a Szovjetunió, Irák vagy Dél-Jémen részéről történő fenyegetésre.

Amerikai civil technikusok

1.472.000 HISZTADRUTI SZAVAZÓ

Dov Ben Meír, a Hisztadrut központi választási bizottságának elnöke tegnap közölte, hogy az április 7-iki hisztadruti választásokon a szavazójoggal rendelkező tagok száma 1.472.000. A Náámát hisztadruti asszonykérlevelet szavazásra jogosult tagjainak száma 748.300 hölgytag.

Ben Meír hozzáfűzte, hogy befejeződött a választási lista publikálása óta befutott fellebbezések megvizsgálásának munkája. A jövő héten nyilvánosságra hozzák a végleges választási névjegyzéket.

ANGLIÁBAN IS...

London (—). — Az angol pénzügyminiszter benyújtotta az új költségvetési tervet, melynek lényege az üzemanyag, az italok és cigaretta adójának emelése.

Angol gazdasági szakértők szerint a költségvetés végrehajtása a munkanélküliség fokozódását jelezheti, amely a jelen helyzetben is nagyobb, mint az utóbbi 50 évben volt.

Michael Foot az ellenzék vezetője élesen bírálta az új költségvetést, amely szerinte „nem keltet új reményeket az angol népben”.

Felavatták az ország legnagyobb telefonközpontját

Bát-Jámban tegnap ünnepélyes külsőségek között üzembe helyezték az ország legnagyobb, 40 ezer vonalas telefonközpontját. Az avatási szertartáson meg-

MEGDRÁGULT A SÖR

Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium mellett működő közéleti árelenőrző bizottság jóváhagyta a sör árának 12 százalékos emelését. Ennek értelmében a belföldi sör ára palackonként 2.02, a máltá-söré pedig 1.60 sekel lesz.

VASÁRNAP, terített asztalok mellett, pontosan este 7 órakor lesz a tel-avivi H.O.H. és BNÉ HERZL jótékonycélu MŰSOROS, VIDÁM PURIM-ESTJE (Hájárkon 61) Pénztárnyitás este 6 órakor Részletek a HOH és BNé Herzl rovatokban Mindenkit szívesen látunk!

fognak segítséget nyújtani Szaudiának a gépek üzemeltetéséhez és karbantartásához. Nem hivatalosan csaknem bizonyosnak tartják, hogy a gépek személyzete amerikai lesz, tekintve, hogy azok vezetése és kezelése rendkívül bonyolult és nagy felkészültséget igényel.

Amerikai személyzet ugyanakkor biztosítékot nyújt arra, hogy ezeket a gépeket nem használják fel Izrael ellen esetleges újabb konfliktus idején.

Amerikai források ezzel egyidejűleg rámutatnak arra, hogy

a Reagan kormányzat az 1982-es évben 2,18 milliárd dollár segítséget nyújt Izraelnek, ebből 1,4 milliárd dollár katonai segély. Az 1983-84 évre szóló segélyt pedig évente 300 millió dollárral emelik, hogy lehetőséget nyújtsanak Izraelnek tíz további F-15 harci repülő beszerzéséhez.

Izrael washingtoni nagykövetsége felülvizsgálja, hogy Washington már valóban végleg határozott-e a felderítő gépek eladásáról. Hivatalosan még nem érkeztek ilyen információk Izraelbe.

Husszein Moszkvába utazik

Amman, (Reuter). — Husszein jordániai király elfogadta Brezsnyev szovjet államelnök meghívását és — valószínűleg május vége felé — Moszkvába

rendjén szerepel majd. Politikai megfigyelők szerint Washingtonban nem fogadták kitérő örömmel a Husszein tervezett moszkvai látogatásával kapcsolatos hírt, mert attól tartanak, hogy a látogatás nyomán a jordán király szovjet fegyvert kap és fokozatosan kiválik a Nyugat-barát arab államok táborából.

Dr. Háni el-Chásszauán, Jordánia moszkvai nagykövete kijelentette tegnap, hogy a szovjet vezetők igen nagy fontosságot tulajdonítanak a Husszeinnel való eszmecserenek a közelkeleti viszállyal kapcsolatban.

Mint ismeretes, Jordánia örömmel fogadta Leonid Brezsnyev múlt hónapban tett javaslatát, hogy nemzetközi értekezlet keretében próbáljanak megoldást keresni a közelkeleti viszállyra, miután a legutóbbi erőfeszítések ebben az irányban kudarcot vallottak, illetve zsákutcába jutottak. Ammani hivatalos körök szerint semmi kétség sem fér ahhoz, hogy ez a szovjet javaslat is a Husszeinnel Moszkvában folytatandó tárgyalások napi-

150 MILLIÓ SEKEL JUDEAI ÉS SOMRONI TELEPÜLÉSEKRE

A Cionista Világszervezet telepítési osztálya 150 millió sekeltekért hét új település létesítésébe Judeában és Somronban, valamint 11 meglévő település kibővítésébe.

150 MILLIÓ SEKEL JUDEAI ÉS SOMRONI TELEPÜLÉSEKRE

A befektetés Saron földművelésiügyi miniszter és Matitjáhu Droblesz a telepítési osztály főnöke programja keretében történik, azzal a lehetőséggel számolva, hogy a Máarách kerül uralomra a választások után.

UJ MUNKAVISZÁLY

A társadalomtudományi, illetve filozófiai diplomával rendelkező, államj szolgálatban dolgozó akadémikusok valószínűleg munkaviszálty hirdetnek a jövő héten, miután szakszervezetük illetékes bizottsága tegnap ilyenirányú előterjesztést tett. A munka vizsálty oka az, hogy az állami személyzeti főfelügyelőség vissza utasította a dolgozók bérköveteléseinek javarésztét és — állításuk szerint — a magára vállalt kötelezettségeket sem hajtja végre.

MEGHAUT LEA BEN DOR

Jeruzsálemi házában a tegnapra virradó éjjel 68 éves korában meghalt Lea Ben Dor, a Jeruzsálem Post című angolnyelvű napilap volt főszerkesztője. A bejárónő, aki tegnap reggel házába jött, hogy elvégezze a takarítást, életlenül találta.

Lea Ben Dor 45 éven át az angolnyelvű újságírók nemzedékét nevelte fel Jeruzsálemben és az 50-es években Ben Gurion közeli munkatársa volt; ő írta a néhai miniszterelnök angolnyelvű beszédeit. Hat évvel ezelőtt történt nyugdíjaztatása óta visszavonultan, magányosan élt.

ÖSZINTE RÉSZVÉTÜNKET FEJEZZÜK KI

BARABÁS SANYINAK és családjának ÖCSE, ZOLI IDŐELŐTTI ELHUNYTA FELETT.

A BARÁTAI:

Bialazurker Rózi, Brenner Aser és Rózi, Bachrach Gyula és Edith, Fajrajzen Grünfeld Avi és Mose, Fuchs Feri és Sári, Herskovits Mancsi és férje, Lebovits Bandi és Arany, Reichmann Jenő és Aranka, Rond Annus, Klein Pista és Buba, Weisz Joszi, Schlesinger Lili, Stauber Lajcsi és Nelli, Tennenbaum Imre és Mancsi, Waldmann Dudi és Bogvó, Weisz Karesi és Lili, Zádor Panni

Felejthetetlen szeretett drága férjem, apánk, nagyapánk, testvérem, sógorom

MIHÁLY (ÖCSÉ) LORÁND 71

Szamosujvár — Kolozsvár — Éjlát FOGÁSZ

első éves

ÁZKÁRAJÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

1981 március 5-én, csütörtökön tartottuk az éjláti temetőben.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Tudatjuk a néhai

KLEMENT LÁSZLÓ 71

rokonaival és barátaival, hogy 1981 március 17-én, kedden tartjuk

10. ÉVES ÁZKÁRAJÁT

Találkozás 3.30 órakor a Hof Hakarmel temető főbejáratánál.

A CSALÁD

Felejthetetlen drága apánk, nagyapánk, dédapánk, sógorunk

GROSS HERMAN 71

Szatmár — Kirját Ata

slosimján

ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

tartunk 1981 március 17-én, kedden délután a kfár-átai új temetőben.

Külön autóbusz indul a lakástól, Kfár Átá, Sd. Hácionut 17 délután 4 órakor.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen szeretett édesanyánk, nagyanyánk, anyósunk

WEISZ HELEN 71

Budapest — Tel-Aviv

SIRKÓAVATASÁT

1981 március 15-én — ט' באדר ב' — vasárnap délután 3 órakor tartjuk a petách-tikvai Sze gula temetőben.

Találkozás a temető bejáratánál.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Felejthetetlen drága férjem, apánk, nagyapánk és testvérünk

MECHLOVICS BERNÁT (Dov) 71

Székence — Rákospalota — Kirját-Gát

slosimja leteltével

ÁZKÁRÁT ÉS SIRKÓAVATASÁT

tartunk 1981 március 22-én, vasárnap délután 4 órakor a kirját-gáti temetőben. Találkozás a háznál, 5.30 órakor Glickson 846/28.

A GYÁSZOLÓ CSALÁD

Drága szüleink, testvérem

DASZKÁL HUGÓ és RÓZSI 71

Kolozsvár — Herzlia

ÁZKÁRAJÁT

1981 március 17-én, kedden délután 4.30 órakor tartjuk a herzliai temetőben. Találkozás a temető bejáratánál.

A DASZKÁL CSALÁD

Ezuton fejezzük ki részvétünket

Mirjám Barabásnak

és Slomo (Sanyi) Barabásnak és családjának

ZOLI BARABÁS 71 BÉCS

elhunyta feletti mély gyászában.

J. Barkai, és családja, Kibuc Dan

C. Kish és családja

Márta Grünwald,

Hilde Berkovits,

J. Schnitzky és családja,

M. Weber és családja,

C. Dominsky és családja,

J. Halomos és családja